БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 149 (17.729). • 28 июнь 1980 йил, шанба • Баҳоси 2 тийин.

Республикамиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг тарихий қарорларини ҳамда ўнинчи чақириқ СССР Олий Совети учинчи сессияси материалларини қунт билан ўрганиб, уларни ҳаётга татбиқ этиш учун барча куч ва имкониятларини сафарбар этмоқдалар.

Қашқадарё области деҳқонлари шу кунларда экинлар парваришини қизғин олиб бормоқдалар. Қамаши районидаги «Чимқўрғон» совхозида ҳам ғўзаларга ишлов бериш, озиқлантириш ишлари комплекс равишда ўтказилаётир. Хўжаликнинг Улаш Менглиев бошлиқ бригадасининг миришкор пахтакорлари 50 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтариш учун ҳозирги долзарб палланинг ҳар бир дақиқасидан оқилона фойдаланиб, экинларнинг авж олишини тезлаштирмоқдалар. Суратда: бригадир У. Менглиев ва механизатор Х. Эрдонов ҳамда ғўзаларга ишлов бериш акс эттирилган. Е. Ботиров фотолари.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ АРАФАСИДА

Совет кишилари ўз муваффақиятлари билан ҳақли равишда фахрланадилар. Коммунистлар партияси раҳбарлик қилаётган совет кишилари қудратли иқтисодий ва мудофаа потенциалини, замонавий илм-фан ва маданиятни вужудга келтирдилар, бу эса коммунистик қурилишнинг тобора янги, тобора мураккаб вазифаларини ҳал этиш учун қулай имкониятлар яратади. Коммунизмнинг моддий-техника базаси вужудга келтирилмоқда, ижтимоий муносабатлар такомиллаштирилмоқда, халқнинг моддий ва маънавий турмуш даражаси юксалмоқда, социалистик демократия муттасил кенгайиб, чуқурлаштирилмоқда.

Ҳозирги пайтда коммунистлар, барча совет кишилари совет халқининг синалган авангарди, ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси Ленин партиясининг XXVI съездини кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқдалар. Улар жонажон партия съездини меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар билан кутиб олиш тараддудидадирлар. Ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва зиёлилар зарбдорларча меҳнат қилиб, социалистик мусобақани кенг қулоч ёздириб, ўзларининг коммунизм ишига астойдил содиқ эканликларини, Ленин партияси билан мустаҳкам бирлашганликларини изҳор қилмоқдалар.

Куни кеча Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми бўлиб ўтди. Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев доклад қилиб, ҳозирги ички ва халқаро вазиятни чуқур таҳлил этди, съезд арафасида партия ва мамлакат олдида турган асосий вазифаларни кўрсатиб ўтди.

Пленум Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXVI съездини 1981 йил 23 февралда чақиришга қарор қилди.

Съезднинг қуйидаги кун тартиби тасдиқланди:

1. КПСС Марказий Комитетининг Ҳисоботи ҳамда партиянинг ички ва ташқи сиёсат соҳасидаги навбатдаги вазифалари — докладчи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев.

2. КПСС Марказий ревизия комиссиясининг ҳисоботи — докладчи КПСС Марказий ревизия комиссиясининг раиси ўртоқ Г. Ф. Сизов.

3. 1981—1985 йилларда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий йўналишлари — докладчи СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин.

4. Партиянинг Марказий органларини сайлаш.

Пленум КПСС XXVI съездига вакиллик нормасини — партиянинг 3.350 аъзосидан бир делегат қилиб белгилади. Бу— XXV съезддаги вакиллик нормаси — партиянинг 3.000 аъзосидан бир делегатга қараганда бирмунча кўп, чунки партия сон жиҳатдан ўсди: шу йил 1 апрелгача 17 миллион 193 минг 376 киши партияга аъзо бўлган.

КПСС Уставига мувофиқ съездга делегатлар область, ўлка, партия конференцияларида ҳамда иттифоқдош республикалар компартияларининг съездларида яширин овоз бериш йўли билан сайланади. Пленум ҳисобот-сайлов кампаниясининг Сиёсий бюро таклиф этган муддатларини маъқуллади. Бу кампания шу йил сентябрь ойида бошланғич партия ташкилотларидаги йиғилишлар билан бошланиб, келгуси йилнинг январи-февралининг бошларида иттифоқдош республикалар компартияларининг съездлари билан ниҳоясига етади.

Съезд олди ҳисобот сайлов кампанияси — партия турмушидаги алоҳида, ниҳоят даражада масъулиятли босқичдир.

«Ўтган йиллар мобайнида, — деб таъкидлади Пленумда ўртоқ Л. И. Брежнев, — биз коммунистик қурилишда қимматли тажриба тўпладик. Биз хоҳ шаҳар, хоҳ қишлоқдаги ишимизда мавжуд бўлган жамики ижобий тажрибани ардоқлаб асрашимиз зарур.

Шу билан бирга нуқсонларга, камчиликларга танқидий назар билан қараш зарур, афсуски улар хўжалик юритиш практикасида ҳам, ҳатто партия иши практикасида ҳам давом этиб келяпти».

Ҳисобот-сайлов кампанияси зиммамизга партия ташкилотларининг партия XXV съезди қарорларини бажариш соҳасидаги ишни, сиёсий, ташкилий, мафкуравий ишни қайта-қайта ҳар томонлама таҳлил этиш мажбуриятини юклайди. Партиянинг истисносиз барча бўғинларида шу кампанияга пухта тайёргарлик кўриб, уни муваффақиятли ўтказиш партия ташкилотларининг биринчи навбатдаги ғоят муҳим вазифасидир.

КПССнинг йўли тўғрилиги, самарадорлиги амалда исботланган. Бу йўл Советлар мамлакатига ички сиёсатда ҳам, шунингдек ташқи сиёсатда ҳам ижобий натижалар берди. Аммо, ҳаёт янги, яна ҳам мураккаб ва кенг кўламдаги вазифаларни ўртага қўймоқда. Партиянинг бўлажак съезди ана шу вазифаларни ҳал этиш йўлларини белгилаб беради.

«Ҳар бир съезд, — деди Пленумда ўртоқ Л. И. Брежнев, — партиямиз ва мамлакатимиз олдида янги уфқлар очиб берди. Коммунистик қурилишнинг келгуси босқичидаги кураш стратегияси ва тактикасини белгилаб бериши лозим бўлган бўлажак съезд ҳам худди шундай бўлишига аминман».

Авваллари бўлганидек, совет жамиятини иқтисодий ва социал ривожлантириш масалалари партиянинг диққат марказида турибди. Бутун экономикамизни интенсив ривожлантириш, самарадорлик ва сифатни ошириш, хўжалик фаолиятини пировард натижаларга эътиборни кучайтириш томон буриб юбориш иқтисодий стратегиянинг ўзагидир. Мана шу ўтиш етмишинчи йилларда бошланган эди, уни давом эттириш ва ниҳоясига етказиш эса саксонинчи йилларнинг ишидир.

«Биз, — деб уқтирди ўртоқ Л. И. Брежнев, — ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини оширишдек жуда муҳим вазифани ўз олдимизга қўйганмиз. Бу вазифа доимо диққатимиз марказида туриши лозим. Фан-техника тараққиётини қандай қилиб жадаллаштириш, меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлаш, меҳнат унумдорлигини дадил оширишни таъминлаш ҳақида бундан буён ҳам ўйлашимиз зарур».

Энг муҳим иқтисодий вазифаларни ҳал этиш мақсадида кўпгина ишлар қилинмоқда. Аммо бундан ҳам кўпроқ ишлар қилишга тўғри келади.

Ёқилғи хом ашё базасини, энергетика, металлургия, машинасозлик, химия ва саноатнинг бошқа тармоқларини янада ривожлантириш; темир йўл ва транспортнинг бошқа турлари ишини яхшилаш учун резервлар ҳамда имкониятлардан имкони борича кўпроқ фойдаланиш; асосий ишлаб чиқариш фондларининг самарадорлигини ошириш, меҳнат, хом ашё, ёқилғи-энергетика ва моддий ресурслардан оқилона ҳамда тежаб-тергаб фойдаланиш борасида бундан буён ҳам сабот билан иш олиб бориш зарур.

Юқори сифатли озиқ-овқат маҳсулотларини етарли равишда ва жуда хилма-хил ишлаб чиқариш, меҳнаткашларни ана шу маҳсулотлар билан узлуксиз таъминлаб туриш — партиянинг халқ фаровонлигини юксалтиришдан иборат йўли ўртага қўяётган ғоят муҳим вазифаларнинг биридир.

Табиийки, қишлоқ хўжалигини ривожлантирмай туриб, ана шу вазифани ҳал этиш мумкин эмас. Партия қишлоқ хўжалигига бундан буён ҳам кўплаб маблағ сарфлайверади. Шу билан бирга маблағлар ва машина-механизмлардан оқилона фойдаланишни таъминлаш қишлоқда моддий-техника базасини мустаҳкамлаш мамлакатни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилашга ёрдам беришига эришиш муҳимдир. Бунинг учун даставвал далалар ҳосилдорлиги ва чорвачилик маҳсулдорлиги ўсишини таъминлаш зарур. Ҳозир ўрим-йиғим ишларига яхши тайёргарлик кўриб, уни ўтказиш, 1980 йилги давлат планлари тўла ва ошириб бажарилишини таъминлаш муҳимдир.

Капитал қурилишга алоҳида эътибор бериш лозим. Капитал маблағлар самарадорлигини ошириш, янги бошланаётган қурилишларнинг сонини қисқартириш, куч ва маблағларни ишга тушириладиган объектларга, шунингдек ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантиришга сафарбар этиш, қурилиш сифатини яхшилаш керак.

Бизнинг имкониятларимиз ва резервларимиз ниҳоятда каттадир. Халқ хўжалигини бошқариш савиясини юксалтириш ана шу имконият ва резервлардан энг тўлиқ даражада фойдаланишнинг зарур шартидир. КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети ўтган йилнинг июлида планлаштиришни яхшилаш ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга хўжалик механизмининг таъсирини кучайтириш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Ана шу механизмни қайта қуриш, уни такомиллаштириш хўжалик-сиёсий аҳамиятига молик катта вазифадир. Қарорнинг бажарилишини доимий назорат остига олиш керак, чунки план органлари ва баъзи бир хўжалик органлари кўпинча партия ва ҳукумат белгилаган тадбирларни бажаришда сусткашлик қилмоқдалар.

Планлаштириш ва бошқаришда бундан буён ҳам марказлаштирилган асосни мустаҳкамлаш муҳим, бунда биздаги централизм қуйидан бўладиган ташаббусга кенг имкониятлар яратиб берадиган демократия билан чамбарчас боғланганлигини унутмаслик керак. Ана шу ташаббус — экономикани ривожлантиришни жадаллаштириш ўрнини ҳеч нарса боса олмайдиган катта резервдир.

Партиянинг принципиал йўл-йўриқлари асосида иш услуби ва методларини такомиллаштириш, топшириқлар ва қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши устидан контролликни кучайтириш, хўжасизлик кўринишларига, белгиланган планлар ва нормалар бузилишига оператив ва қатъий эътибор бериш — партия, совет ва хўжалик органларининг, барча раҳбарларнинг бурчидир. Топширилган иш учун ҳар бир ходимнинг, айниқса раҳбарнинг шахсий масъулиятини ошириш, эпчил кадр сиёсатини ўтказиш, серғайрат, ташаббускор, ижодий фикрловчи кишиларни дадиллик билан кўтариш ва ишини уддаламаётган кишиларни алмаштириш зарур.

Ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидладики, ўнинчи беш йилликнинг якунловчи планини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажариш учун, ишга тушириладиган объектларни ўз вақтида топшириш, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили — 1981 йилда халқ хўжалигининг барқарор ишлашини таъминлаш учун бутун куч-ғайратни ишга солиш керак. Съезд шарафига ўтказиладиган социалистик мусобақа ана шу вазифаларни ҳал этишда катта роль ўйнаши лозим.

Ҳисобот сайлов кампанияси давомида партиянинг халқаро фаолияти ҳам кўриб чиқилади. Партия тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш, кескинлик юмшатилишини асраш, қуролсизланиш сари бурилишга эришиш, халқларнинг эркин ва мустақил ривожланиш ҳуқуқини қўллаб-қувватлаш учун кучини аягани йўқ ва бундан кейин ҳам аямайди. «Тинчлик — деди ўртоқ Л. И. Брежнев, инсониятнинг бебаҳо бойлигидир. Халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамкорлик байроғини В. И. Ленин кўтарган эди. Биз шу байроққа содиқ бўлиб қоламиз».

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри ўртоқ А. А. Громиконинг докладини тинглаб, «Халқаро аҳвол ва Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати тўғрисида» қарор қабул қилди. Қарорда ҳозирги ташқи сиёсий вазият, партиянинг халқаро фаолияти чуқур таҳлил этилган, тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга қаратилган конкрет амалий тадбирлар баён этилган.

Марказий Комитет Пленуми шуни қайд этдики, аввало Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстликнинг социализм мамлакатлари иқтисодий ва мудофаа қудратининг ўсишига таянган кўп томонлама ва актив фаолияти натижасида 70-йилларда халқаро вазиятни соғломлаштиришга эришилди. Кескинликни юмшатиш жараёнида турли социал тузумдаги давлатлар ўртасида тинч-тотув яшаш мустаҳкамланди ҳамда конкрет иқтисодий ва сиёсий мазмун билан бойитила бошланди, «совуқ уруш» ғоят пасайиб кетди, низоли масалаларни ва халқаро можароларни адолатли тинч йўл билан ҳал этиш учун қулайроқ объектив заминлар вужудга келди.

Аммо кейинги вақтларда империалистик кучлар, НАТО ҳарбий блокининг ва аввало АҚШнинг раҳбарлари жаҳонни янгилашдан иборат объектив жараёнга тўсқинлик қилишга интилиб, қуролланиш пойгасини кучайтириш, социалистик давлатларга ва бошқа мустақил давлатларга қарши иғвогарликларни авж олдириш, НАТОнинг милитаристик активлиги ва унинг империалистлар буйруғини бажариш қуроли сифатидаги ролини кенгайтириш йўлини ўтказмоқдалар. Империализм билан Хитой гегемонизмининг шерикчилиги жаҳон сиёсатида янги хатарли ҳодисадир.

КПСС Марказий Комитети, Совет давлати бундай мураккаб халқаро вазиятда чинакам ленинча сабот-матонат, қатъият ва принципиаллик кўрсатмоқдалар, иғвогарликларга учмай ва айни вақтда империалистларнинг даъволарига зарба бериб, тинчликни сақлаш, совет халқининг хавфсизлигини, умуман халқаро хавфсизликни таъминлаш йўлини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб, амалга ошириб келмоқдалар.

Партия, деб уқтирилади қарорда, XXIV—XXV съездларининг социалистик давлатлар қардошларча иттифоқини бутун чоралар билан мустаҳкамлашга, халқларнинг озодлик ва мустақиллик йўлидаги адолатли курашини қўллаб-қувватлашга, тинч-тотув яшашга, қуролланиш пойгасини жиловлаб қўйиш, халқаро кескинликнинг юмшатилишини, иқтисодий, илмий ва маданий соҳаларда ўзаро манфаатли ҳамкорликни сақлаш ва ривожлантиришга қаратилган йўлини бундан буён ҳам оғишмай давом эттираверади.

Шу билан бирга Пленум империализмнинг ва тинчлик бошқа душманларининг кирдикорлари доим хушёр бўлиб туришни ҳамда империализмнинг ҳарбий устунликка эришиш ва жаҳонни ўз измига юргизиш режаларини барбод этиш учун давлатимизнинг мудофаа қобилиятини бутун чоралар билан мустаҳкамлашни талаб этишини қайд этди.

Социализм мамлакатларининг сиёсий, иқтисодий, мудофаа соҳасидаги ва бошқа соҳалардаги ҳамкорлигини янада чуқурлаштириш, улар биргаликда тузган ташкилотлар — Варшава Шартномаси ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг конструктив фаолияти тинчлик ва тараққиёт ишига мустаҳкам равишда хизмат қилмоқда. Шу йил май ойида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг Варшавада бўлиб ўтган кенгашида қабул қилинган Декларация, шунингдек давлатларнинг энг юксак даражадаги кенгашини чақириш тўғрисидаги таклиф айтилган Баёнотида кескинлик манбаларини ва халқаро ривожланишда барча халқлар учун хатарли тенденцияларни тугатиш тадбирлари программаси ифода этилган.

Биронта ҳам давлат, Европадаги давлатларнинг биронта ҳам группировкаси Хельсинкидаги ҳужжатда белгиланган районда ўз қуролли кучлари сонини кўпайтирмаслик тўғрисида аҳдлашувга эришиш — ана шундай тадбирлар жумласидандир. Булар Умумевропа кенгаши Якунловчи актининг ҳамма қоидаларига сўзсиз риоя этиш; Мадрид учрашувига яхши тайёргарлик кўриш; Европада ҳарбий кескинликни юмшатиш ва қуролсизланишга бағишланган конференцияга тайёргарликни жадаллаштириш тадбирлари ва бошқа конкрет тадбирлардан иборатдир.

Социализм мамлакатлари шунга аминдирларки, холис ният мавжуд бўлган, объектив шарт-шароитларни эътиборга олиб ишга оқилона ёндашган тақдирда ҳар қандай жаҳоншумул ёки регионал проблема ҳал этилиши мумкин. Лекин бу проблемалар ҳукмни ўтказиш ёки зўравонлик йўли билан эмас, балки тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципларини ҳисобга олиб, сиёсий, тинч воситалар билан ҳал этилиши лозим.

Марказий Комитет Пленуми ташқаридан бўладиган қуролли ҳужумларни ва аралашувни даф этиш соҳасида Афғонистонга ҳар томонлама ёрдам бериш борасида кўрилган тадбирларни тўла-тўкис маъқуллади. Ташқаридан қуролли ҳужум ва аралашувидан кузатилган мақсад — Афғонистон революциясини бўғиб ташлашдан ва СССРнинг жанубий чегараларида ҳарбий агрессиянинг империалистларга хизмат қиладиган плацдармини вужудга келтиришдан иборат. Пленум блокларга қўшилмаслик сиёсатини ўтказиб келаётган Афғонистон теварагида вужудга келган аҳволни сиёсий жиҳатдан тартибга солишни ёқлаб чиқди. Бунинг учун, АДР ҳукумати айтганидек, бу мамлакатга қарши агрессияни тамомила тўхтатиш ва чет элларнинг қўпорувчилик ҳаракатларига қарши мустаҳкам гарантияларга эга бўлиш талаб этилади.

Пленум ҳозирги замон шароитида тинчлик ва социал тараққиёт учун, империализмга ва унинг халқ манфаатларига зид бўлган агрессив режаларига қарши курашда халқаро коммунистик ҳаракатнинг жипслиги ва актив хатти-ҳаракатлари қардош партияларнинг икки томонлама ва кўп томонлама асосдаги регионал ва жаҳон миқёсидаги ҳамкорлиги жуда катта аҳамиятга молик эканлигини таъкидлади.

Совет халқи КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларини, партиянинг ички ва ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитетининг, Марказий Комитет Сиёсий бюросининг, Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг фаолиятини астойдил маъқулламоқда. Ана шу маъқуллаш ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг 24—25 июнда бўлиб ўтган учинчи сессиясидаги докладлар ва нутқларда, унинг бутун ишида ёрқин ифодасини топди.

Сессия «Ўлка, область халқ депутатлари Советларининг, халқ депутатлари автоном область, автоном округ Советларининг асосий ваколатлари тўғрисида» СССР Қонунини қабул қилди, бу Қонун социалистик халқ ҳокимиятини ривожлантириш тўғрисида партиянинг доимий ғамхўрлигини акс эттиради. «Атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш ҳақида» ҳамда «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида» ҳам СССР Қонунлари қабул қилинди. Мазкур қонунлар партия билан давлат табиий муҳитни муҳофаза қилишга муттасил эътибор қилаётганликларидан далолат беради.

Партия сиёсатини, КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорларини кенг пропаганда қилиш, оммани мазкур қарорларни бажаришга уюштириш партия ташкилотларининг биринчи навбатдаги вазифасидир. Бу ишда оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг роли ғоят катта бўлиб, улар бизнинг муваффақиятларимизни, халқ меҳнати ва кураши улуғворлигини ёрқин ва ишонарли кўрсатиб беришлари, илғорлар тажрибасини, съездолди ташаббусларини актив қўллаб-қувватлаб оммалаштиришлари, меҳнаткашларнинг таклифлари ва фикр-мулоҳазалари учун кенг имкониятлар яратиб беришлари, камчиликларни кескин танқид қилишлари ва уларни бартараф этишга ёрдам беришлари керак.

Ҳеч шак-шубҳа йўқки, партия XXVI съездига тайёргарлик совет халқи, барча коммунистлар ва партиясизларнинг меҳнат ғайрати ҳамда сиёсий активлигини янада юксалтириш ўнинчи беш йиллик якунловчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш, партиянинг олий анжуманини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришда қудратли восита, янги илҳомбахш омил бўлиб қолади. Совет кишилари улуғ Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудрати бундан буён ҳам мустаҳкамланавериши, Советлар мамлакати коммунизм қурилиши йўлидан дадил олға бораверишн учун ҳамма ишни қилишга азму қарор берганлар.

(«Правда» газетасининг 27 июнь сонидаги бош мақоласи).

ЯНГИ УФҚЛАР САРИ

Ҳар бир меҳнат коллективи партиянинг XXVI съездини чақириш тўғрисида қарор қабул қилган КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми материалларини муҳокама қилар экан, беш йил мобайнида амалга оширилган ишларга якун ясайди, келгуси режаларни белгилаб олади. Бизларнинг ҳар биримиз мамлакатимизни янада ривожлантириш учун, партия белгилаб берган режаларни амалга ошириш учун олиб борилаётган курашга алоқадорлигимизни ҳис этиб ғоят фахрланмоқдамиз.

Трестимиз коллективи ўнинчи беш йиллик учун планлаштирилган ишларни графикдан ўзиб бажармоқда. Уй-жой, мактаблар, мактабгача болалар муассасалари ва бошқа социал-маданий объектларни қуриш топшириқлари ошириб бажарилди. Қишлоқ меҳнаткашларининг ўзигагина 135 минг квадрат метрдан ортиқ уй жой бинолари қуриб, фойдаланишга топширилди. Бу бутун ўтган беш йилликдагидан анча кўпдир. Бу уйларнинг асосий қисми Сурхон-Шеробод водийсининг қўриқдаги хўжаликларида барпо этилди. Маълумки, Сурхон-Шеробод водийси— партиянинг XXV съезди қарорига мувофиқ ўзлаштирилмоқда. Сўнгги йилларда трест уч марта КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга сазовор бўлганлиги, Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг «Ҳурмат тахтаси»га ёзилганлиги, шу йилнинг биринчи кварталида эса қишлоқ қурувчилари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиби бўлганлигининг ўзи қурувчиларимиз эришган меҳнат муваффақиятларини кўрсатиб турибди. Мен раҳбарлик қилаётган бригада партия XXV съезди қарорларини бажаришга муносиб ҳисса қўшаётганлигини ҳис этиш қувончлидир. Мен ана шу съездда делегат сифатида қатнашган эдим. Биз бригада пудрати методини қўлланиб юксак меҳнат унумдорлигига эришдик. Ҳозир 1984 йил ҳисобига ишлаяпмиз. Сентябрь ойида шу йилнинг планини адо этиш ва иккинчи беш йиллик топшириғини бажаришни мўлжалламоқдамиз. Ҳозир биз Ҳамид Олимжон номли совхозда қураётган икки квартирали бешта уйни муддатидан илгари фойдаланишга топширамиз. Бу партиянинг бўлажак съездига бизнинг меҳнат совғамиз бўлади.

Парда ҚОБИЛОВ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 26-трестнинг 52-механизациялашган кўчма колоннаси бригадири, КПСС XXV съезди делегати.

МЕҲНАТ РАПОРТЛАРИ

Сурхондарё область саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съезди тарихий қарорларини бажара бориб, маҳсулот реализация қилиш ва унинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш биринчи ярим йиллик планини 25 июнда муддатидан илгари бажардилар.

Ярим йиллик пландан ташқари 5 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Республика тайёрлов системасининг меҳнатчилари КПСС XXV съезди тарихий қарорларини бажара бориб, маҳсулот реализация қилиш ярим йиллик планини муддатидан аввал 25 июнда бажарди. Шу ойнинг охиригача пландан ташқари 12 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади ва реализация қилинади.

* * *

Республика енгил саноати меҳнатчилари КПСС XXV съезди қарорларини бажариш учун курашиб, ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили планини барвақт бажариш учун мусобақалашиб, маҳсулот реализация қилиш олти ойлик планини 26 июнь куни бажариб бўлдилар.

Ой охиригача пландан ташқари 23 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилиш белгиланди.

* * *

Ўзбекистон ССР маҳаллий саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, маҳсулот реализация қилиш юзасидан белгиланган олти ойлик планни муддатидан илгари 26 июнда бажардилар.

Ой охиригача пландан ташқари 5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

(ЎзТАГ).

ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

«ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ СССР ҚОНУНИНИ АМАЛГА КИРИТИШ ТАРТИБИ ҲАҚИДА

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида» СССР Қонуни қабул қилинганлиги муносабати билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1. «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонуни 1981 йил 1 январдан бошлаб амалга киритилсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонуни шу Қонун амалга киритилгандан кейин, яъни 1981 йил 1 январдан бошлаб вужудга келган муносабатларга нисбатан қўлланилади.

«Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонуни амалга киритилгунга қадар вужудга келган ҳуқуқий муносабатлар хусусида шу ҳуқуқий муносабатлар қатнашчиларининг ҳуқуқлари ва бурчларини амалга ошириш 1981 йил 1 январдан бошлаб мазкур Қонунга мувофиқ равишда тартибга солинади.

3. СССР Олий Совети Президиумига ССР Иттифоқи қонунларини «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқлаштириб чиқиш топширилсин.

4. СССР Министрлар Совети СССР ҳукумати қарорларини «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқлаштирсин.

5. Иттифоқдош республикаларнинг Олий Советларига иттифоқдош республикалар қонунларини «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқлаштириб чиқиш топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1980 йил, 25 июнь.

(Қонун тексти газетанинг иккинчи ва учинчи саҳифаларида босилди).

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ШАХДАМ ОДИМИ

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар қилишича, республика саноат корхоналарининг коллективлари ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида социалистик мусобақани кенг авж олдириб, маҳсулот реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан 1980 йилнинг январь-июнь ойлари учун белгиланган планни муддатидан илгари — 26 июнда бажардилар.

Кўмир ва газ қазиб олиш, электр энергия ҳосил қилиш, пахта териш машиналари, ички ва устки трикотаж, пайпоқ, сутга айлантириб ҳисобланган қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш январь-июнь плани ошириб бажарилиши кутилмоқда. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

«Плакат» нашриёти КПСС XXVI съездига бағишланган кўргазмали агитация ва пропаганда воситаларини босиб чиқара бошлади.

«КПСС XXVI съезди олдидан», «Беш йилликни зарбдорларча тугаллаймиз!», «Партия билан халқнинг бирлигидан ҳам мустаҳкамроқ куч йўқ!» туркумлари мамлакат меҳнаткашларининг зарбдор меҳнат билан КПСС XXVI съездини кутиб олиш, 1980 йилни ва умуман беш йилликни муваффақиятли тугаллашга қатъий аҳд қилганлигини акс эттирувчи плакатларни ўз ичига олади.

«Плакат» нашрларида КПССнинг съездолди ҳужжатларини пропаганда қилиш катта ўрин олади.

(ТАСС).

ПРОГРАММА МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРИЛМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 27 июнь (ТАСС). Леонид Попов билан Валерий Рюмин «Салют-6»—«Союз» илмий-тадқиқот комплекси ичидаги ишнинг 12-ҳафтасини бошладилар.

Учиш программасига мувофиқ 25 ва 26 июнь кунлари экипаж вакуум ва вазнсизлик шароитида деталларни буғлатиш ва конденсациялаш усулида металл қоплама тушириш учун мўлжалланган «Буғлатгич» аппаратлари билан экспериментлар бажарди. Аввал бошда космонавтлар турли материалларни буғлатадиган янги блокларни ўрнатдилар, аппаратларни тажриба тариқасида ишга солиб, созлаб олдилар. «Буғлатгич»нинг иш блоки эксперимент вақтида ҳавоси чиқариб юборилган шлюз камерасида турди, унинг иши станция ичидаги пультдан туриб бошқарилди. Олинган намуналар ҳар томонлама таҳлил этиш учун ерга олиб тушилади.

Ер атмосферасн тузилишини чуқурроқ ўрганиш мақсадида орбитал комплекс экипажи чиқаётган ва бораётган қуёш фотосуратлари туркумини олишдан иборат «рефракция» экспериментини ўтказди.

Бугунги программада геофизика ва астрофизика тадқиқотларини ўтказиш, станция узелларини кўздан кечириш, жисмоний машқлар билан шуғулланиш кўзда тутилган.

Халқ хўжалиги турли тармоқларининг мутахассислари берган топшириқларга биноан космонавтлар геология тузилмаларини кўз билан кузатиб, фотосуратга оладилар, қишлоқ хўжалик экинзорларининг ҳолатини белгилайдилар, ўрмон ёнғинлари қаердан чиқаётганини аниқлайдилар.

Тушдан кейин «БСТ—1 М» субмиллиметрли телескоп билан ишлаш режалаштирилган. Телеметрия ўлчови маълумотларига ва орбитадан берилган ахборотга кўра, «Салют-6» — «Союз-36» илмий-тадқиқот комплекси ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

Леонид Попов билан Валерий Рюмин ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ УЧИНЧИ СЕССИЯСИ

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ ҚОНУНИ

ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДА

Ҳайвонот дунёси табиий муҳитнинг асосий компонентларидан бири ҳисобланиб, Ватанимиз табиий бойликларининг муҳим таркибий қисмидир. У аҳолининг ва халқ хўжалигининг эҳтиёжларини қондириш учун зарур бўлган саноат, дори-дармон хом ашёси, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа моддий бойликлар олиш мақсадида фойдаланиладиган манба бўлиб хизмат қилади. Ҳайвонот дунёсидан илмий, маданий-маърифий ва эстетик мақсадлар йўлида ҳам фойдаланилади.

СССР Конституциясига мувофиқ, ҳозирги ва келажак авлодлар манфаатларини кўзлаб, СССРда ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан илмий асосланган тарзда оқилона фойдаланиш юзасидан зарур тадбирлар кўриб келинмоқда. Бу тадбирлар мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планларига мувофиқ равишда, давлат ва жамоат ташкилотларининг, шунингдек гражданларнинг актив иштирокида амалга оширилмоқда.

Совет қонунлари ҳайвонот дунёсини самарали муҳофаза қилиш ва унинг бойликларидан оқилона фойдаланишга, совет кишиларини ҳайвонот дунёсига соҳибларча ва инсоний муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга ёрдам бермоғи лозим.

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш борасида совет қонунларининг вазифалари**

Совет қонунларининг ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш борасидаги вазифалари ёввойи ҳайвонларнинг табиий эркинликда яшашини таъминлаш, табиий подаларнинг бутлигини сақлаш ва улардан оқилона фойдаланиш мақсадида ижтимоий муносабатларни тартибга солишдан, шунингдек бу соҳада қонунчиликни мустаҳкамлашдан иборатдир.

2-модда. **ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунлари**

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунлари ушбу Қонундан ва ССР Иттифоқининг шу Қонунга мувофиқ равишда чиқариладиган бошқа Қонун актларидан, иттифоқдош республикаларнинг қонунлари ва ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги бошқа қонун актларидан иборат.

Табиий эркин ҳолда қуруқликда, сувда, ҳавода ва тупроқда яшовчи, мамлакат территориясида доимий ёки вақтинча истиқомат қилувчи ёки СССРнинг континентал шельфидаги табиий бойликларга кирувчи ҳайвонлар (сут эмизувчилар, паррандалар, судралувчилар, ҳам ерда, ҳам сувда яшовчи ҳайвонлар, шунингдек кичик балиқлар, ҳашаротлар ва бошқалар)ни муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланишга доир муносабатлар ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунлар билан белгиланади.

Хўжалик, маданий, илмий, эстетик ва бошқа мақсадлар учун тутқин ёки ярим эркин шароитда боқиладиган қишлоқ хўжалик ва бошқа уй ҳайвонлари, шунингдек ёввойи ҳайвонларни муҳофаза қилиш ҳамда улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган муносабатлар ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг тегишли қонунлари билан белгиланади. Мазкур ҳайвонларни муҳофаза қилиш, сақлаш ва улардан фойдаланиш қоидаларини бузганлик учун жавобгарлик ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгиланади.

3-модда. **СССРда ҳайвонот дунёсининг давлат (умумхалқ) мулки эканлиги**

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқида ҳайвонот дунёси давлат мулки, яъни бутун совет халқининг умумий бойлигидир.

СССРда ҳайвонот дунёсининг давлат мулклиги ҳуқуқини очиқдан-очиқ ёки яширин тарзда бузувчи хатти-ҳаракатлар тақиқланади.

4-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга доир муносабатларни белгилаш соҳасида ССР Иттифоқининг компетенцияси**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга доир муносабатларни тартибга солиш соҳасида ССР Иттифоқи ихтиёрига қуйидаги ҳуқуқлар берилади:

1) СССР Конституциясига мувофиқ ҳайвонот дунёсини ССР Иттифоқи ваколатларини амалга ошириш учун зарур бўлган доирада тасарруф этиш;

2) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида умумий тадбирлар ишлаб чиқиш ва асосий низомлар, қоидалар ҳамда нормаларни белгилаб қўйиш;

3) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш соҳасида умумиттифоқ планларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

4) ҳайвонларни давлат йўли билан ҳисобга олиш ва улардан фойдаланиш соҳасида ССР Иттифоқи учун ягона бўлган системалар белгилаш ҳамда ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритиш тартибини аниқлаб бериш;

5) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан давлат назорати ўрнатиш ва бу назоратни амалга ошириш тартибини белгилаб бериш;

6) СССР Конституциясига ва ушбу Қонунга мувофиқ, ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида умумиттифоқ аҳамиятига молик бўлган бошқа масалаларни ҳал этиш.

5-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга доир муносабатларни белгилаш соҳасида иттифоқдош республикаларнинг компетенцияси**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга доир муносабатларни белгилаш соҳасида иттифоқдош республика ихтиёрига ССР Иттифоқи компетенциясидан ташқари доирада қуйидаги ҳуқуқлар берилади: республика территориясида ҳайвонот дунёсини тасарруф этиш, ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тартибини белгилаб бериш; ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш юзасидан республика планларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш; ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан давлат назорати олиб бориш, шунингдек ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида ССР Иттифоқи компетенциясига кирмаган бошқа масалаларни ҳал этиш.

6-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида давлат бошқаруви**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасида давлат бошқарувини СССР Министрлар Совети, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари шунингдек ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ҳамда ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари ва бошқа давлат органлари ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларига мувофиқ равишда амалга оширадилар.

7-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланишга оид тадбирларни планлаштириш**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланишга оид топшириқлар ва тадбирлар иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планларида назарда тутилади.

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш соҳасида министрликлар, давлат комитетлари ва идоралари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ишлаб чиқадиган планларнинг лойиҳалари ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ҳамда ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли давлат органлари билан ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида белгиланган тартибда келишиб олинади.

8-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги асосий талаблар**

Ҳайвонларнинг яшаш муҳитига ва ҳайвонлар дунёси ҳолатига таъсир этувчи тадбирларни планлаштириш ва амалга ошириш вақтида қуйидаги асосий талабларга риоя қилинишини, яъни:

Табиий эркинликда юрувчи барча турдаги жами ҳайвонларнинг сақланишини;

Ҳайвонларнинг яшаш муҳити, урчиб кўпайиш шароити ва кўчиб юриш йўллари сақлаб қолинишини;

Ҳайвонларнинг табиий подалари бутлиги сақлаб қолинишини;

Ҳайвонлар дунёсидан илмий асосланган тарзда оқилона фойдаланиш ва уни кўпайтириб боришни;

Аҳолининг соғлиғини сақлаш ва халқ хўжалигига зарар етишининг олдини олиш мақсадида ҳайвонлар миқдорини тартибга солиб боришни таъминлаш лозим.

9-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тадбирларини амалга оширишда жамоат ташкилотлари ва гражданларнинг иштироки**

Касаба союзлари, ёшлар ташкилотлари, табиатни муҳофаза қилиш жамиятлари, овчилар ва балиқчилар жамиятлари, илмий жамиятлар ва бошқа жамоат ташкилотлари, шунингдек гражданлар ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш тадбирларини амалга оширишда давлат органларига ёрдам бериб турадилар.

Жамоат ташкилотлари ўз уставлари (низомлари)га ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларига мувофиқ ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланишни таъминлаш соҳасидаги ишларда иштирок этадилар.

Давлат органлари ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш тадбирларини амалга оширишда жамоат ташкилотлари ва гражданларнинг таклифларини ҳар томонлама ҳисобга олишлари шарт.

II. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИДАН ФОЙДАЛАНИШ

10-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчилар**

Давлат, кооператив ва бошқа жамоат корхоналари, муассасалари, ташкилотлари, шунингдек СССР гражданлари ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчилар бўлиши мумкин.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида кўзда тутилган ҳолларда бошқа ташкилотлар ва шахслар ҳам ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчилар бўлиши мумкин.

11-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш турлари ва шартлари**

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида назарда тутилган талабларга риоя этган ҳолда ҳайвонот дунёсидан фойдаланишнинг қуйидаги турлари амалга оширилиши мумкин.

1) Ов қилиш;

2) Балиқ овлаш, умуртқасиз сув ҳайвонлари ва денгизда яшовчи сут эмизувчи ҳайвонларни тутиш;

3) Ов қилиш ва балиқ тутиш объектларига кирмайдиган ҳайвонларни тутиш;

4) Ҳайвонот дунёсидан илмий маданий-маърифий, тарбиявий ва эстетик мақсадларда фойдаланиш;

5) Тупроқ тузилишига ёрдам берувчи, атроф муҳитнинг табиий санитарлари ҳисобланган, ўсимликларни чанглантирувчи ва бошқа ҳайвонларнинг яшаш фаолиятига доир фойдали хусусиятлардан фойдаланиш;

6) Ҳайвонлардан уларнинг яшаш фаолиятига хос маҳсулотлар олиш мақсадида фойдаланиш.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида ҳайвонот дунёсидан бошқача тарзда фойдаланиш ҳам кўзда тутилган бўлиши мумкин.

Ҳайвонот дунёсидан фойдаланишнинг айрим турларини амалга ошириш муддатлари ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгиланадиган тартибда аниқлаб қўйилади.

Ҳайвонот дунёсидан текин фойдаланилади ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида ҳайвонот дунёсидан пулли фойдаланиш ҳоллари ва тартиби белгилаб қўйилиши мумкин.

12-модда. **Ов қилиш**

Ёввойи ҳайвонлар ва паррандаларни саноат мақсадларида овлаш билан шуғулланишга, шунингдек ҳаваскорлик тариқасида ва спорт овига белгиланган тартибда йўл қўйилади.

Давлат, кооператив ва бошқа жамоат корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотларига ов қилинадиган муайян ерларда овчилик хўжалиги юритиш ҳуқуқи берилиши мумкин. Бу корхона, муассаса ва ташкилотлар мазкур ерларда ёввойи ҳайвонларни сақлаш ва уларни кўпайтириш чораларини кўришлари шарт.

Ов қилиш ва овчилик хўжалиги юритиш қоидалари ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида аниқлаб қўйиладиган тартибда белгиланади.

13-модда. **Балиқ овлаш**

Балиқ ови билан шуғулланиш, умуртқасиз сув ҳайвонлари ва денгизда яшовчи сут эмизувчи ҳайвонларни овлаш, шунингдек балиқ ва умуртқасиз сув ҳайвонларини овлаш ҳамда ҳаваскорлик ва спорт йўли билан тутиш ишлари белгиланган тартибда амалга оширилади.

Давлат, кооператив ва бошқа жамоат корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотларига балиқчилик хўжалиги сув ҳавзаларининг ов қилинадиган участкаларида балиқ ови билан шуғулланиш ва умуртқасиз сув ҳайвонлари ҳамда денгизда яшовчи сут эмизувчи ҳайвонларни тутиш ҳуқуқи берилиши мумкин. Бу корхона, муассаса ва ташкилотлар мазкур сув ҳавзалари участкаларида балиқларни, умуртқасиз сув ҳайвонларини ҳамда денгизда яшовчи сут эмизувчи ҳайвонларни сақлаш ва уларни кўпайтириш чораларини кўришлари шарт.

Балиқ овлаш ва умуртқасиз сув ҳайвонларини ҳамда денгизда яшовчи сут эмизувчи ҳайвонларни тутиш қоидалари ССР Иттифоқи қонунлари билан белгиланадиган тартибда аниқлаб қўйилади.

14-модда. Ов қилиш ва балиқ тутиш обектларига кирмайдиган ҳайвонларни тутиш

Корхоналар, муассасалар, ташкилотларга, шунингдек гражданларга ов қилиш ва балиқ тутиш объектларига кирмайдиган ҳайвонларни тутиш учун рухсат берилади.

Ов қилиш ва балиқ тутиш объектларига кирмайдиган ҳайвонлар турларининг рўйхатлари, шунингдек овлаш тақиқланган шундай ҳайвонлар турларининг рўйхати ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгиланадиган тартибда аниқлаб қўйилади. Бундай ҳайвонларни тутиш билан шуғулланиш ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли бўлган давлат органлари берадиган рухсатномалар асосидагина амалга оширилади.

15-модда. **Ҳайвонот дунёсидан илмий, маданий-маърифий, тарбиявий ва эстетик мақсадларда фойдаланиш**

Ҳайвонот дунёсидан (турли хил кузатув олиб бориш, тамғалаб қўйиш, суратга олиш йўли билан ва шу кабилар ёрдамида) ҳайвонларни табиий муҳитдан ажратмай туриб, илмий, маданий-маърифий, тарбиявий ва эстетик мақсадларда фойдаланиш ҳайвонларга ёки улар яшаб турган муҳитга зарар етказмаса ва бу нарса ҳайвонот дунёсидан бошқа фойдаланувчиларнинг ҳуқуқларини бузмаса, ҳайвонот дунёсидан ана шундай мақсадда фойдаланиш мумкин, ҳайвонот дунёсидан шу тарзда фойдаланиш тақиқланган ҳоллар бундан мустаснодир.

Ушбу Қонунда ва ССР Иттифоқи ҳамда иттифоқдош республикаларнинг қонунларида назарда тутилган тартибда ҳайвонот дунёсидан ҳайвонларни табиий муҳитдан ажратиб олиб, илмий, маданий-маърифий, тарбиявий ва эстетик мақсадларда фойдаланишга ҳам йўл қўйилади.

16-модда. **Ҳайвонларнинг яшаш фаолиятига доир фойдали хусусиятлардан фойдаланиш**

Тупроқ тузилишига ёрдам берувчи, атроф муҳитнинг табиий санитарлари ҳисобланган, ўсимликларни чанглатувчи ва бошқа ҳайвонларнинг яшаш фаолиятига доир фойдали хусусиятлардан фойдаланишга ҳайвонларни табиий муҳитдан ажратмаслик шарти билан йўл қўйилади, ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида аниқлаб қўйиладиган тартибда белгиланадиган ҳоллар бундан мустаснодир.

17-модда. **Ҳайвонлардан уларнинг яшаш фаолиятига хос маҳсулотлар олиш мақсадида фойдаланиш**

Ҳайвонлардан уларнинг яшаш фаолиятига хос маҳсулотлар (асал, ёввойи асалари муми ва шу кабилар) олиш мақсадида фойдаланишга ҳайвонларни табиий муҳитдан ажратмаслик ва ўлдирмаслик ҳамда уларнинг яшаш муҳитига путур етказмаслик шарти билангина йўл қўйилади.

Ҳайвонлардан уларнинг яшаш фаолиятига хос маҳсулотлар олиш мақсадида фойдаланиш қоидалари ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли бўлган давлат органлари томонидан белгиланади.

18-модда. **Ҳайвонлар миқдорини тартибга солиш**

Аҳолининг соғлиғини сақлаш, қишлоқ хўжалик ва бошқа уй ҳайвонларининг касалликларга чалинишининг олдини олиш, халқ хўжалигига зиён етказилишига йўл қўймаслик мақсадида айрим турдаги ёввойи ҳайвонлар миқдорини тартибга солиб туриш тадбирлари кўрилади.

Ҳайвонларнинг айрим турлари миқдорини тартибга солиш тадбирлари бошқа ҳайвонлар турларига зарар етказмайдиган қилиб ва ҳайвонларнинг яшаш муҳити яхши сақланишини таъминлайдиган инсоний йўллар билан амалга оширилади.

Миқдори тартибга солинадиган ҳайвонларнинг турлари ва улар миқдорини тартибга солиш тадбирларини ўтказиш тартиби тегишли илмий ташкилотлар берган хулосаларни ҳисобга олган ҳолда ва манфаатдор давлат ҳамда жамоат ташкилотлари билан келишиб туриб, ҳайвонлар дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли бўлган давлат органлари томонидан белгиланади.

19-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқлари ва бурчлари**

Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва гражданлар ўзларига фойдаланиш учун рухсат берилган ҳайвонот дунёси турларидангина фойдаланиш ҳуқуқига эгадирлар.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида назарда тутилган ҳолларда ва тартибда ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқлари давлат манфаатлари йўлида, шунингдек ҳайвонот дунёсидан бошқа фойдаланувчилар манфаатларини кўзлаб чеклаб қўйилиши мумкин.

Фойдаланув турига қараб, ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчилар қуйидагиларни бажаришга мажбурдирлар, яъни:

ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш юзасидан белгиланган қоидалар, нормалар ва муддатларга риоя қилишлари;

ҳайвонот дунёсидан табиий поданинг бутлигини бузмайдиган ва фойдаланиш рухсат этилмаган ҳайвонларнинг муҳофаза қилинишини таъминловчи усуллар асосида фойдаланишлари;

ҳайвонлар яшаб турган муҳитнинг бузилишига йўл қўймасликлари;

фойдаланиладиган ҳайвонлар миқдорини ва ҳолатини, шунингдек уларнинг яшаш муҳити ҳолатини ҳисобга олиб боришлари;

ҳайвонот дунёсини тиклаб туришга қаратилган зарур тадбирлар комплексини амалга оширишлари;

ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан назорат олиб борувчи давлат органлари ва бошқа органларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатишлари зарур.

Ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчилар ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш, қайта тиклаш ва ундан фойдаланиш юзасидан ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида кўзда тутилган бошқа талабларни ҳам бажаришга мажбурдирлар.

20-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳуқуқларини бекор қилиш асослари**

Ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳуқуқи қуйидаги ҳолларда тўла ёки қисман бекор қилинади;

1) ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳожати қолмаган тақдирда;

2) ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш юзасидан белгиланган муддат тугаган тақдирда;

3) ҳайвонларни сақлаш мақсадида ҳайвонот дунёсидан фойдаланишни бекор қилиш зарурати туғилган тақдирда;

4) ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳуқуқи берилган корхона, муассаса, ташкилот тугатилган тақдирда.

Ҳайвонот дунёсидан фойдаланувчи ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш юзасидан белгиланган қоидалар, нормалар ва бошқа талабларни бажармаган тақдирда ҳам ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳуқуқи бекор қилиниши мумкин.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳуқуқини бекор қилишнинг бошқа асослари ҳам кўзда тутилган бўлиши мумкин.

Ушбу модданинг биринчи қисми 1.3 ва 4-бандларида ҳамда иккинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш ҳуқуқи тегишли ташкилотларнинг берган рухсатномаларини бекор қилиш йўли билан тўхтатилади.

III. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ

21-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш тадбирлари**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш қуйидаги йўллар билан, яъни:

1) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш, ундан оқилона фойдаланиш, уни қайта тиклаш қоидалари ва нормаларини белгилаб қўйиш йўли билан;

2) ҳайвонот дунёсидан фойдаланишни тақиқлаб ва чеклаб қўйиш йўли билан;

3) ҳайвонот дунёсини ўзбошимчалик билан фойдаланишдан ва ундан фойдаланиш юзасидан белгиланган тартибни бошқача тарзда бузишдан муҳофаза қилиш йўли билан;

4) ҳайвонларнинг яшаш муҳитини, урчиб кўпайиш шарт-шароитларини ҳамда кўчиб юриш йўлларини сақлаш йўли билан;

5) ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш вақтида ҳайвонларни нобуд бўлишдан сақлаб қолиш йўли билан;

6) ҳайвонлар учун қўриқхоналар, заказниклар барпо қилиш ва бошқа хил махсус қўриқланадиган территориялар ажратиб қўйиш йўли билан;

7) нодир ва йўқолиб бораётган ҳайвонлар турларини эркинликда кўпайтириш йўли билан;

8) ҳайвонларни зоология коллекциялари учун тутиб олиб кетишни чеклаш йўли билан;

9) ҳайвонлар касал бўлиб қолиш, табиий офат натижасида ва бошқа сабаблар оқибатида нобуд бўлиш хавфи остида қолган тақдирда уларга ёрдам кўрсатиш йўли билан;

10) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш тадбирларини асослаб берувчи илмий тадқиқотлар олиб бориш йўли билан;

11) гражданларни ҳайвонот дунёсига нисбатан инсоний муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш йўли билан;

12) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилишни оммавий ахборот воситалари орқали пропаганда қилиш йўли билан;

13) ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш юзасидан бошқа тадбирлар кўриш ва бошқача талаблар белгилаб қўйиш йўли билан таъминланади.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш тадбирларини амалга ошириш учун кўмаклашувчи корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва гражданларни моддий ҳамда маънавий рағбатлантириш чоралари белгилаб қўйилиши мумкин.

22-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланишни чеклаб ва тақиқлаб қўйиш**

Ҳайвонларни сақлаш ва улар миқдорини қайта тиклаб кўпайтириш мақсадида ҳайвонот дунёсининг айрим турларидан фойдаланиш тадбирларини амалга ошириш, шунингдек ҳайвонларнинг айрим турларидан фойдаланиш ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида белгиланадиган тартибда муайян территорияда ёки муайян муддатларга чеклаб ёхуд бутунлай тақиқлаб қўйилиши мумкин.

23-модда. **Ҳайвонларнинг яшаш муҳитини, урчиб кўпайиш шарт-шароитларини ва кўчиб юриш йўлларини сақлаш**

Ҳайвонларнинг яшаш муҳитига, урчиб кўпайиш шарт-шароитларига ва кўчиб юриш йўлларига таъсир кўрсатадиган ҳар қандай фаолият ҳайвонот дунёсининг муҳофаза этилишини таъминловчи талабларга риоя қилинган ҳолда амалга оширилиши лозим.

Аҳоли пунктларини, корхоналарни, иншоотларни ва бошқа объектларни жойлаштириш, лойиҳалаш ҳамда қуришда, мавжуд технология жараёнларини такомиллаштириш ҳамда янгиларини жорий этишда, қўриқ ерлар ва ботқоқ ерларни, соҳил бўйидаги ва чангалзор территорияларни хўжалик оборотига киритишда, ерларни мелиорациялаш, ўрмонлардан фойдаланиш, геология-разведка ишлари олиб бориш, фойдали қазилмалар қавлаб олишда, қишлоқ хўжалик ҳайвонларини яйловга қўйиш ва ҳайдаб боқиш жойларини белгилашда, туристик маршрутлар ишлаб чиқиш ва аҳоли оммавий тарзда дам оладиган жойлар ташкил этишда ҳайвонларнинг яшаш муҳитини ва урчиб кўпайиш шарт-шароитларини сақлаш юзасидан тегишли чора-тадбирлар кўзда тутилмоғи ва амалга оширилмоғи, шунингдек ҳайвонларнинг яшаш муҳити сифатида алоҳида қимматга эга бўлган участкаларнинг дахлсизлиги таъминланмоғи лозим.

Темир йўллар, тош йўллар, трубопровод ва бошқа транспорт магистралларини, электр ва алоқа линияларини, шунингдек каналлар, тўғонлар ва бошқа хил гидротехника иншоотларини жойлаштириш, лойиҳалаш ва қуришда ҳайвонларнинг кўчиб юриш йўллари сақланишини таъминловчи тадбирлар ишлаб чиқилиши ва амалга оширилиши лозим.

Ҳайвонларнинг яшаш муҳитига, урчиб кўпайиш шарт-шароитларига ва кўчиб юриш йўлларига путур етказилиши оқибатида ҳайвонот дунёсининг ҳолатига таъсир этувчи корхоналар, иншоотлар ва бошқа объектларнинг қурилиш жойи ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларига мувофиқ ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли бўлган давлат органлари ва бошқа органлар билан келишиб олинади.

24-модда. **Ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш ва транспорт воситаларидан фойдаланиш чоғида ҳайвонлар нобуд бўлишининг олдини олиш**

Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва гражданлар қишлоқ хўжалик, ўрмонларда ёғоч тайёрлаш ишлари ва бошқа ишларни ўтказиш чоғида, шунингдек транспорт воситаларидан фойдаланиш вақтида ҳайвонлар нобуд бўлишининг олдини олиш юзасидан тегишли чоралар кўришлари зарур.

Ҳайвонларнинг нобуд бўлиш ҳоллари олдини олиш юзасидан белгиланган чора-тадбирларни амалга оширмай туриб қуруқ ўт-хашакларни ёқиш, ишлаб чиқариш материаллари, хом ашёси ва чиқиндиларини сақлаш мумкин эмас.

25-модда. **Ҳайвонларни қўриқхоналар, заказниклар ва махсус қўриқланадиган бошқа территорияларда муҳофаза қилиш**

Қўриқхоналар территориясида ҳайвонларни қўриқлаш мақсадларига мос келмайдиган тарзда ов қилиш, балиқ тутиш, умуртқасиз сув ҳайвонлари ва денгизда яшовчи сут эмизувчи ҳайвонларни ушлаш, шунингдек ҳайвонот дунёсидан бошқача турда фойдаланиш ва шу сингари ишлар тақиқланади.

Заказниклар ва ҳайвонлар махсус сақланадиган бошқа территорияларда ҳайвонот дунёсининг айрим турларидан фойдаланиш ва ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш мақсадларига мос келмайдиган бошқа ишлар бутунлай тақиқлаб ёхуд чеклаб қўйилиши мумкин.

Қўриқхоналар, заказниклар ва ҳайвонлар махсус сақланадиган бошқа территорияларда ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тартиби ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгиланади.

26-модда. **Нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонларни муҳофаза қилиш**

Нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонларнинг номи нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонлар ҳамда ўсимликлар китоби — СССР Қизил китоби ва иттифоқдош республикаларнинг Қизил китобларига ёзилиб боради. СССР Қизил китоби тўғрисидаги низом СССР Министрлар Совети белгилаб берадиган тартибда тасдиқланади, иттифоқдош республикаларнинг Қизил китоблари тўғрисидаги низомлар эса, иттифоқдош республикаларнинг қонунлари билан белгилаб бериладиган тартибда тасдиқланади.

Нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонларнинг нобуд бўлишига, сони камайиб кетишига ёки яшаш муҳити бузилишига олиб келувчи хатти-ҳаракатларга йўл қўйилмайди.

Табиий шароитда қайта тиклаш мумкин бўлмаган нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонларни сақлаш мақсадида ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколати бўлган давлат органлари бундай турдаги ҳайвонларни тутиб кўпайтириш учун зарур шароитлар яратиб бериш чораларини кўришлари шарт.

Нодир ва турлари йўқолиб бораётган ҳайвонларни махсус яратилган шароитларда урчитиб кўпайтириш ва кейинчалик эркинликка қўйиб юбориш шарти билан, шунингдек илмий-тадқиқот мақсадларида ва бошқа мақсадларда фойдаланиш учун ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли бўлган давлат органлари берадиган алоҳида рухсат асосидагина йўл қўйилади.

27-модда. **Зоология коллекциялари**

Корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг зоология коллекциялари яратиш ва уларни тўлдириш (зоопарклар, зоология боғлари, океанариумлар ва шу кабилар учун жонли коллекциялар яратиш, шунингдек ҳайвонлар тулупларини, препаратларини ва қисмларини йиғиш) мақсадларини кўзлаб худди шу мақсадлар учун табиий муҳитдан ҳайвонларни тутиб келтиришларига ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли бўлган давлат органлари берадиган рухсатномалар асосидагина йўл қўйилади.

Гражданларнинг шахсий мулкида бўлган зоология коллекцияларини шу тарзда тўлдириш ва гражданлар томонидан янги коллекциялар яратилиши тақиқланади: овчилик, балиқчилик ўлжаларидан ва белгиланган талабларга риоя қилинган ҳолда ҳайвонот дунёсидан бошқача тарзда фойдаланиш натижасида яратилган коллекциялар бундан мустаснодир.

Илмий, маданий-маърифий, ўқув-тарбиявий ёки эстетик қимматга эга бўлган зоология коллекциялари давлат ҳисобида бўлади. Бундай коллекцияларнинг эгалари бўлган корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва гражданлар ҳайвонот дунёси объектлари коллекцияларини сақлаш, ҳисобга олиб бориш ва улардан фойдаланиш қоидаларига риоя қилишлари шарт.

Зоология коллекцияларини яратиш, тўлдириш, сақлаш, улардан фойдаланиш ва бундай коллекцияларни ҳисобга олиб бориш қоидалари, зоология коллекциялари билан савдо қилиш қоидалари, шунингдек коллекция объектлари ва ҳайвонот дунёси маҳсулотларини чет элга жўнатиш ва олиб ўтиш қоидалари СССР Министрлар Совети томонидан белгиланадиган тартибда тасдиқланади.

28-модда. **Ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари, уларни ўстириш стимуляторлари, минерал ўғитлар ва бошқа дориворларни қўллашда ҳайвонларни муҳофаза қилиш**

Халқ хўжалигида ишлатиладиган ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини, уларни ўстириш стимуляторларини, минерал ўғитлар ва бошқа дориворларни қўллаш пайтида ҳайвонот дунёсини ва ҳайвонларнинг яшаш муҳитини муҳофаза қилиш талаблари ҳисобга олиниши лозим. Ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситаларини ва бошқа дориворларни қўллаш уларнинг ҳайвонот дунёсига зарарли таъсир этишини камайтириш мақсадини кўзлаб агротехника, селекция-генетика, биология тадбирлари ва бошқа тадбирларни амалга ошириш билан боғлиқ ҳолда олиб борилиши лозим.

Ҳайвонларнинг нобуд бўлиши олдини олиш ва уларнинг яшаш муҳити ёмонлашмаслиги мақсадида колхозлар, совхозлар, ўрмон хўжаликлари ва бошқа корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ҳамда гражданлар мазкур дориворларни ташиш, сақлаш ва ишлатиш қоидаларига риоя қилишлари шарт.

Янги дориворлар яратиш чоғида шу дориворларнинг ҳайвонларни ва улар яшайдиган муҳитни муҳофаза этишини таъминловчи бирикмалари атроф табиий муҳитга таъсир этишининг йўл қўйилган доирадаги нормативларини ишлаб чиқиш лозим.

Ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини, уларни ўстириш стимуляторларини, минерал ўғитлар ва халқ хўжалигида ишлатиладиган бошқа дориворларни қўллаш қоидалари, шунингдек мазкур дориворларнинг рўйхати ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли бўлган давлат органлари билан келишиб олиниши лозим.

29-модда. **Ҳайвонларни бир жойдан иккинчи жойга кўчириш, иқлимлаштириш ва чатиштириш**

(Давоми учинчи бетда).

ЎНИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ УЧИНЧИ СЕССИЯСИ

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ ҚОНУНИ

ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши иккинчи бетда).

Ҳайвонларни янги яшаш жойига кўчиришга, СССР ҳайвонот олами учун ҳайвонларнинг янги турларини иқлимлаштиришга, шунингдек ҳайвонларни бир-бирлари билан чатиштириш тадбирларини ўтказишга илмий-тадқиқот ва хўжалик мақсадларида йўл қўйилиб, бунда ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли бўлган давлат органлари қарорига биноан тегишли илмий ташкилотлар берган хулосалар ҳисобга олиниши шарт.

Ҳайвонларни ўзбошимчалик билан бир жойдан иккинчи жойга кўчириш, иқлимлаштириш ва чатиштиришга йўл қўйилмайди.

30-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш манфаатларини кўзлаб, табиий объектлардан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқларини чеклаш ва улар зиммасига мажбурият юклаш**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш манфаатларини кўзлаб, ердан фойдаланувчилар, ўрмонлардан фойдаланувчилар, сувдан фойдаланувчилар ва ер ости бойликларидан фойдаланувчиларнинг ҳуқуқлари ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида белгиланган тартибда чеклаб қўйилиши ва улар зиммасига тегишли мажбуриятлар юклатилиши мумкин.

IV. ҲАЙВОНЛАРНИ ДАВЛАТ ЙЎЛИ БИЛАН ҲИСОБГА ОЛИШ ВА ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИ ДАВЛАТ КАДАСТРИНИ ЮРИТИШ

31-модда. **Ҳайвонларни ва улардан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш ҳамда ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритиш**

Ҳайвонот дунёсининг муҳофаза қилинишини ва ундан оқилона фойдаланишни ташкил этишни таъминлаш мақсадида ҳайвонлар ва улардан фойдаланиш давлат йўли билан ҳисобга олиниб, ҳайвонлар турлари (тур группалари)нинг географик тарқалиши, уларнинг миқдори, ҳайвонлар учун зарур бўлган ер майдонлари характеристикаси, ҳайвонлардан шу куннинг талаби асосида ишнинг кўзини билиб фойдаланиш характеристикаси тўғрисидаги ва бошқа зарур маълумотларни ўз ичига олувчи ҳайвонот дунёси давлат кадастри юритилади.

32-модда. **Ҳайвонларни ва улардан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш ҳамда ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритиш тартиби**

Ҳайвонларни ва улардан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш ҳамда ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритиш ССР Иттифоқи учун ягона бўлган системалар асосида давлат ҳисобидан амалга оширилади.

Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ёввойи ҳайвонларнинг тарқалганлиги, уларнинг миқдори ва улардан қандай фойдаланилаётганлиги ҳақида ўзларида мавжуд бўлган маълумотларни ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритувчи органларга тақдим этишлари шарт.

Ҳайвонларни ва улардан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш, ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритиш, давлат ҳисобида туриши ва давлат кадастрига киритилиши лозим бўлган ҳайвонлар турлари (тур группалари) рўйхатини белгилаш қоидалари, шунингдек ҳисоб ва кадастр юритиш учун маълумотлар бериш қоидалари СССР Министрлар Совети томонидан белгиланадиган тартибда тасдиқланади.

V. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНИШ УСТИДАН НАЗОРАТ ОЛИБ БОРИШ

33-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан давлат назорати олиб бориш**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан давлат назорати олиб бориш вазифаси барча министрликлар, давлат комитетлари ва идоралар, давлат, кооператив ҳамда бошқа жамоат корхоналари, муассасалари, ташкилотлари, шунингдек гражданлар ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш борасидаги ўз бурчларини бажаришларини, ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш юзасидан белгиланган тартибга, шунингдек ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларда белгиланган бошқа қоидаларга риоя қилишларини таъминлашдан иборатдир.

Ҳайвонот дунёсининг муҳофаза қилиниши ва ундан фойдаланиш устидан давлат назорати ССР Иттифоқи қонунларида белгиланган тартибда халқ депутатлари Советлари, уларнинг ижро этувчи ва бошқарувчи органлари, шунингдек ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли бўлган давлат органлари томонидан амалга оширилади.

34-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан давлат назоратини амалга ошириш**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли бўлган давлат органлари:

ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги қоидалар, нормалар, муддатлар ва бошқа талабларга риоя қилинишини;

ҳайвонларни ва улардан фойдаланишни давлат йўли билан ҳисобга олиш ҳамда ҳайвонот дунёси давлат кадастрини юритиш юзасидан белгиланган тартибга риоя қилинишини;

ҳайвонларнинг яшаш муҳитини, урчиб кўпайиш шарт-шароитларини ва кўчиб юриш йўлларини сақлаш тадбирлари тўғри ва ўз вақтида ишлаб чиқилиши ҳамда амалга оширилишини текшириб турадилар.

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли бўлган давлат органлари қуйидаги ҳуқуқларга эгадирлар:

ҳайвонот дунёсидан ўзбошимчалик билан фойдаланишни, шунингдек ҳайвонот дунёсидан уни муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш юзасидан белгиланган қоидалар, нормалар, муддатлар ва бошқа талабларни бузган ҳолда фойдаланишни амалга ошириш ишларини тўхтатиш;

ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш қоидалари, нормалари, муддатлари ва бошқа талабларнинг бузилиш ҳолларини йўқотиш тўғрисида ижро этилиши мажбурий бўлган кўрсатмалар бериш;

амалга оширилиши натижасида ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш, ҳайвонларнинг яшаш муҳитини, урчиб кўпайиш шарт-шароитларини ва кўчиб юриш йўлларини сақлаш борасидаги қоидалар, нормалар ва бошқа талаблар систематик равишда бузилишига олиб келувчи ишларни то бундай бузилиш ҳолларига батамом барҳам берилгунга қадар тўхтатиб қўйиш;

ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш қоидалари, нормалари, муддатлари ва бошқа талабларни бузувчиларни белгиланган тартибда жавобгарликка тортиш ёки ҳуқуқбузарлар тўғрисидаги материалларни тегишли органларга юбориш.

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли бўлган давлат органлари чиқарган, ССР Иттифоқи ҳамда иттифоқдош республикаларнинг қонунларида белгиланган қоидалар доирасида тасдиқланган қоидалари ва қўлланмаларининг барча министрликлар, давлат комитетлари ва идоралар, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, шунингдек гражданлар томонидан бажарилиши мажбурийдир.

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли давлат органларига ССР Иттифоқи ҳамда иттифоқдош республикаларнинг қонунларига биноан ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишга оид қоидалар, нормалар ва бошқа талаблар бузилишининг олдини олиш ва бундай ҳолларга барҳам бериш юзасидан бошқа ҳуқуқлар ҳам берилиши мумкин.

35-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан идоралар йўли билан амалга ошириладиган назорат**

Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш устидан идоралар йўли билан амалга ошириладиган назорат ўз ихтиёрида ҳайвонот дунёси объектларидан фойдаланувчи корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар мавжуд бўлган органлар томонидан амалга оширилади.

Идоралар йўли билан амалга ошириладиган назорат олиб бориш чоғида министрликлар, давлат комитетлари ва идоралар ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларига, ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланишни тартибга солиш соҳасида махсус ваколатли давлат органлари томонидан тасдиқланган қоидалар ва қўлланмаларга амал қилишлари шарт.

VI. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИДАН ФОЙДАЛАНИШ МАСАЛАЛАРИГА ДОИР НИЗОЛАРНИ ҲАЛ ЭТИШ

36-модда. **Ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш масалаларига доир низоларни ҳал этиш тартиби**

Ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш масалалари хусусида корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва гражданлар ўртасида келиб чиқиши мумкин бўлган низолар ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида белгиланадиган тартибда ҳал этилади.

VII. ҲАЙВОНОТ ДУНЁСИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНЛАРНИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

37-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларни бузганлик учун жавобгарлик**

Ҳайвонот дунёси объектларидан фойдаланиш ҳуқуқини ўзбошимчалик билан бировга топшириб қўйиш, шунингдек ҳайвонот дунёсига давлат мулклиги ҳуқуқини тўғридан-тўғри ёки яширин равишда бузувчи бошқа битимлар ҳақиқий эмасдир.

Мазкур битимларни бузишда, шунингдек:

ҳайвонот дунёси объектларидан ўзбошимчалик билан фойдаланишда;

ов қилиш, балиқ овлаш ва ҳайвонот дунёсидан бошқа йўсинда фойдаланиш қоидаларини бузишда;

ҳайвонларнинг яшаш муҳити ва кўчиб юриш йўллари сақланиши борасидаги қоидаларни бузишда;

ҳайвонларни ўзбошимчалик билан бир жойдан иккинчи жойга кўчиришда, иқлимлаштиришда ва чатиштиришда;

ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини, уларни ўстириш стимуляторларини, минерал ўғитларни ва бошқа дориворларни қўллаш қоидаларини бузиш натижасида ҳайвонот дунёсига зарар келтиришда;

ҳайвонот дунёси объектларини ва зоология коллекцияларини чет элга жўнатиш ва олиб ўтиш қоидаларини бузишда айбдор бўлган шахслар ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларига мувофиқ жиноий, маъмурий ёки бошқа хил жавобгарликка тортиладилар.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларига биноан, ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларни бошқача тарзда бузганлик учун ҳам жавобгарлик белгилаб қўйилиши мумкин.

38-модда. **Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунлар бузилиши натижасида етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш**

Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, шунингдек гражданлар ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунлар бузилиши натижасида етказилган зарарни ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида белгилаб қўйиладиган миқдорда ва тартибда тўлашлари шарт. Мансабдор шахслар ва бошқа ходимларнинг айби билан келтирилган зарарнинг ўрнини қоплаш харажатлари корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар томонидан тўланган бўлса, мазкур мансабдор шахслар ва ходимлар белгиланган тартибда моддий жавобгарликка тортиладилар.

Ғайри қонуний тарзда ушланган ҳайвонлар ва улардан ишланган маҳсулотлар ССР Иттифоқи ҳамда иттифоқдош республикаларнинг қонунларида белгилаб қўйиладиган тартибда мусодара қилинади.

Ғайри қонуний тарзда ушланган ҳайвонлар ва улардан ишланган маҳсулотларни мусодара қилишнинг иложи бўлмаса, ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг қонунларида белгилаб қўйиладиган баҳолар бўйича уларнинг қиймати ундириб олинади.

VIII. ХАЛҚАРО ШАРТНОМАЛАР

39-модда. **Халқаро шартномалар**

Агар СССР қатнашаётган халқаро шартномада ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги совет қонунларида баён қилинганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, у ҳолда халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

Башарти иттифоқдош республика қатнашаётган халқаро шартномада шу иттифоқдош республиканинг ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларида кўзда тутилган қоидалардан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, иттифоқдош республиканинг ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларига нисбатан ҳам худди ана шундай тартиб қўлланилади.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1980 йил 25 июнь.

ВАТАННИНГ СОДИҚ ЎҒЛОНЛАРИ

ҲАРБИЙ АКАДЕМИЯЛАРНИ БИТИРИБ ЧИҚҚАНЛАР ШАРАФИГА КРЕМЛДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

СССР Мудофаа министрлиги билан Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг Бош сиёсий бошқармаси ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар шарафига 27 июнь куни Катта Кремль саройида қабул маросими ўтказди.

Ҳозир бўлган кишиларни самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов йиғилишда нутқ сўзлади. У битириб чиққанларни ўқиш муваффақиятли тугаганлиги ва ҳарбий хизматнинг янги масъулиятли босқичига қадам қўйганликлари билан қизғин табриклади, қуролдош ўртоқларга — совет академияларини тугатган қардош армияларнинг офицерлари ва генералларига самимий қутловлар ва энг эзгу истакларни билдирди.

Д. Ф. Устинов бундай деди: фахрли ва ёқимли топшириқни астойдил мамнуният туйғуси билан бажараман — азиз ўртоқлар, сизларнинг ҳаммангизга КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, СССР Мудофаа Кенгашининг Раиси, Совет Иттифоқи Маршали ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг самимий табрикларини, сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва катта муваффақиятлар тилаб билдирган истакларини топшираман.

Қабул маросими қатнашчилари бу хабарни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Сўнгра СССР мудофаа министри КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг табрикномасини ўқиб берди. Табрикномада ҳарбий академияларни муваффақиятли тугаллаганликлари муносабати билан Совет Қуролли Кучларининг генераллари ва офицерларига, қардош мамлакатлар армияларидан келган жанговар дўстларга энг самимий табриклар изҳор этилган.

Министр мамлакатимизнинг Қуролли Кучлари ва унинг мудофаа қобилияти тўғрисида тинимсиз ғамхўрлик қилаётганликлари учун, самимий табриклар ва эзгу истаклар учун ҳарбий академияларни битириб чиққан барча кишилар номидан, Қуролли Кучларнинг бутун шахсий состави номидан партия Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва шахсан Леонид Ильич Брежневга астойдил миннатдорчилик билдирди. У ишонтириб айтдики, ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар партия ва ҳукуматнинг мана шу ғамхўрлиги ҳамда диққат-эътиборига жавобан шонли Қуролли Кучларимизнинг барча жангчилари билан биргаликда ҳарбий бурчларини яна ҳам кўпроқ сабот-матонат ва фидокорлик билан бажарадилар. Халққа, ўзининг социалистик Ватанига, коммунизм улуғ ишига астойдил хизмат қиладилар.

Сўнгра министр битирувчиларга мурожаат қилиб, бундай деди: сизлар энг масъулиятли ва қизғин бир даврда — ўқув йили туғалланадиган даврда қўшилмалар, қисмлар ва кемаларга ўзингиз учун янги бўлган лавозимда ишлаш учун борасизлар. Биз ишонамизки, сизлар амалий ишга дарҳол активлик билан киришиб кетасизлар, Қуролли Кучлар учун мумкин қадар кўпроқ наф келтириб меҳнат қиласизлар, қўл остингиздаги кишилар учун замонавий ҳарбий раҳбар намунаси бўласизлар. Бунинг учун даставвал коммунистик ғоявийликни, юксак партиявийликни эгаллаб олиш зарур. Совет офицерини профессионал маҳорат, раҳбарликнинг, жанговар меҳнатни илмий ташкил этишнинг илғор методларини бекаму кўст эгаллаб олиш каби муҳим фазилатлари айни мана шу асосда шаклланади. Замонавий офицер янгиликни ҳис эта билиши, ҳаёт ўртага қўяётган проблемаларни ҳал этишда ташаббускорлик, ижодкорлик кўрсатиши, педагогика, психология билимларини пухта эгаллаши, маънавий поклик, умумий маданият намунасини кўрсатиши керак.

Мана шу залда битириб чиқувчилар билан бирга ҳарбий академияларнинг профессор-ўқитувчилари ва командир-сиёсий составининг вакиллари ҳам ўтиришибди. Биз уларни юқори малакали офицер кадрларнинг янги отряди чиқарилганлиги билан чин қалбдан табриклаймиз, уларга сиҳат-саломатлик, педагогика ва илмий фаолиятда бундан буён ҳам ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

Пировардида Д. Ф. Устинов ишонч билдириб айтдики, ҳарбий академияларни битириб чиққан кишилар ўзларининг бутун куч-ғайратлари, билимларини Совет Қуролли Кучларининг жанговар қудратини ва жанговар шайлигини доимо мустаҳкамлаш, Ер юзида социализм ғалабалари ва тинчликни пухта ҳимоя қилиш ишига сарфлайверадилар.

Қабул маросими ғоят самимий вазиятда ўтди.

(ТАСС).

Мусобақа кундалиги

МЕХАНИЗАТОРЛАР ҒАЙРАТИ БИЛАН

Тошкент областининг ғаллакорлари дон тайёрлаш суръатларини кучайтирмоқдалар. Шу билан бир қаторда улар етиштирилган ҳосилнинг нобудгарчилигини камайтирмоқдалар. Ҳозир область хўжаликларида элеваторларга ва ғалла қабул қилиш корхоналарига ҳар куни ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан икки баравар кўп буғдой ва арпа жўнатилмоқда.

Областдаги «Оққўрғон» совхозининг ғаллакорлари бу йил мавсумда ҳар гектар ернинг юксак самарадорлигига эришдилар. Бу ерда ҳар гектар ердан 40 центнердан буғдой ва арпа янчиб олинди. Хўжалик механизаторлари катта жасорат кўрсатиб, ўзаро мусобақани қизғин авж олдирдилар. Ҳосил ўрим-йиғимида ака-ука Пўлат ва Абдували Маъруповлар хўжалик механизаторлари ўртасида ўрнак кўрсатишди. Улар ҳар куни 10 гектар ва ундан ортиқ майдондаги ғаллани ўриб ва янчиб беришга эришдилар. Бу йил район бўйича ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Ҳозирдаёқ омборларга 2 минг тоннадан зиёд, яъни пландагига нисбатан анча кўп дон етказиб берилди.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТЛАР

Наманган областидаги «Узбеккровля» комбинатининг «Идол» цехи коллективи қолоқларсиз ишлашга ўтди. Ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш туфайли шундай муваффақиятга эришилди. Смена мастери Ҳайдар Ғайнумловнинг таклифи билан маҳсулотни қайта ишлаш жараёни тезлаштирилди. Натижада меҳнат сарфи анча камайиб, иш унумдорлиги 11 процент ортди.

Цехда мураббийлик ҳаракати ҳам кенг ривожланган. Бу ерда ҳар бир янги келган ишчига тажрибали ишчилар бириктириб қўйилади ва қоидага биноан ёшлар бир ойдан сўнг смена топшириқларини бемалол бажарадиган бўладилар. Бунинг натижасида йил бошидан буён истеъмолчиларга планга қўшимча 500 квадрат метр маҳсулот жўнатилди.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ТИНЧЛИК ИШИГА ҚЎШИЛГАН ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ҲИССА

Чет эл оммавий ахборот воситалари, сиёсат ва жамоат доираларининг намоядалари КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг иш якунларини таҳлил этиб, шуни таъкидламоқдаларки, Пленумнинг қарори, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда қилган доклади КПСС билан Совет давлати ички ва ташқи сиёсатининг асосий йўналишларини белгилаб берадиган бениҳоя муҳим ҳужжатлардир. КПССнинг бўлажак XXVI съезди ўз аҳамияти жиҳатидан Совет Иттифоқининг доираси билангина чекланиб қолмайдиган воқеа бўлади, деб таърифланмоқда. Шу муносабат билан айни КПСС СССРнинг ташқи сиёсат фаолиятига бошчилик қилиб, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш ва кескинликни юмшатиш ишига ҳал қилувчи ҳисса қўшмоқда.

Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи — «НЯН ЗАН» газетаси «Изчил ленинча ташқи сиёсат» сарлавҳали бош мақоласида бундай деб ёзади: КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг Пленумида қилган докладида партиянинг ҳар бир съезди партия билан мамлакат олдида янги уфқлар очиб берганини таъкидлаб ўтди. Биз Совет раҳбарининг бу гапига тўла-тўкис қўшиламиз. КПСС XXIV ва XXV съездларининг қарорлари Совет Иттифоқининг ички ва ташқи сиёсат соҳасидаги катта ва муҳим муваффақиятларига олиб келди. Коммунистик қурилишнинг бўлғуси босқичидаги кураш стратегияси ва тактикасини белгилаб бериши лозим бўлган КПСС XXVI съезди янги порлоқ истиқболлар очиши шубҳасиз. Биз ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда таърифлаб берган ташқи сиёсат йўлини астойдил табриклаймиз. КПСС билан Совет давлати кескинликни юмшатишни, 70-йилларда эришилган ҳамма яхши натижаларни сақлаб қолиш, қуролсизланиш сари бурилиш ясалишига эришиш, халқларнинг эркин ва мустақил ривожланиш ҳуқуқини қўллаб-қувватлаш, тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун бундан буён ҳам куч-ғайратларини аямайдилар, деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев.

Газета КПСС Марказий Комитети Пленумининг халқаро аҳвол ва Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати тўғрисидаги қарорига тўхталиб, қуйидагиларни ёзади: Бу муҳим ҳужжатда ҳозирги халқаро аҳвол илмий асослаб анализ қилинди, КПСС билан Совет давлати изчил ташқи сиёсатининг асосий йўналишлари белгиланди. КПСС Марказий Комитети, Совет давлати тинчликни сақлаб қолиш, совет халқининг хавфсизлигини, умуман халқаро хавфсизликни таъминлаш йўлини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб ва амалга ошириб, шу тариқа иғвогарликларга учмай ва айни вақтда империалистларнинг даъволарига зарба бериб, чинакам ленинча сабр-матонат, қатъият ва принципиаллик кўрсатаётганини КПСС Марказий Комитетининг қарори яққол тасдиқлаб турибди. Кейинги бир неча ўн йил мобайнида инсоният нисбатан осойишталикда яшаб, жаҳон урушини кўрмай келаётганлиги факти жуда кўп жиҳатдан КПСС билан Совет Иттифоқининг халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун курашда тинимсиз куч-ғайрат сарфлаётганининг натижасидир.

Ғарбий Германиядаги «КЕЛЬНЕР ШТАДТ-АНЦАЙГЕР» газетаси бундай деб уқтиради: КПСС Марказий Комитети Пленумининг халқаро аҳвол ва Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати тўғрисидаги қарори «СССРга тазйиқ ўтказиш йўлидаги ҳар қандай уринишлар беҳуда эканини яққол намойиш қилади». Қарорда айтилганидек, кескинликни юмшатиш халқаро майдонда кейинги ўн йиллар давомида вужудга келган кучлар нисбатининг қонуниятли натижасидир ва социализм дунёси билан капитализм дунёси ўртасида эришилган ҳарбий-стратегик мувозанат — принципиал, тарихий аҳамиятга молик ғалабадир, деб уқтиради газета. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми СССРнинг кескинликни юмшатишга тайёрлигини тасдиқлади, деб қайд этади «Кельнер штадт-анцайгер» газетаси.

(ТАСС).

АФҒОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИНИНГ МАКТУБИ

Бахтар агентлиги афғон хотин-қизларининг Англия бош министри М. Тэтчерга йўллаган очиқ хатини тарқатди. Хатда унинг Афғонистондаги хотин-қизлар аҳволи хусусидаги туҳмат даъволарига ғазаб билан зарба берилган.

Хатда бундай дейилади: «Тэтчер хоним! Биз сизга Афғонистон хотин-қизлари номидан мурожаат қиляпмиз. Бизнинг Ватанимиз тўғрисида сиз айтган кейинги гаплар бизнинг ватанпарварлик ва диний ҳис-туйғуларимизни, миллий иззат-нафсимиз ва ор-номусимизни қаттиқ таҳқирлади. Ўз сўзлари ва ишлари учун алоҳида масъулиятли бўлиши лозим бўлган давлат арбоби томонидан айтилган бу сўзлар афғон халқнинг разил душманлари овозига қўшилиб кетди.

Сиз Англия хотин-қизларининг фикрини ифодалаётганингизга ишонмаймиз. Безорилар ва қўпорувчиларнинг ёвузликларини эшитган қайси онанинг қалби туғён урмайди? Безорилар ва қўпорувчилар мактаб ўқувчиларини асаб бузадиган ва фалаж қиладиган газ билан заҳарламоқдалар. Уларнинг кўзларини ўйиб олмоқдалар, қўл панжаларини кесиб ташламоқдалар, халқни доимо даҳшатга солиш учун муаллимларнинг танасини бошидан жудо қилмоқдалар. Нечун сиз бу ҳақда лом-мим демайсиз?

Бизнинг мамлакатимизга ва дўстларимизга туҳмат қилганингизда бирон-бир далил келтира олмайсиз. Биз Англияда ясалган портловчи моддани, Англия қуролини ҳар қандай холис халқаро комиссияга кўрсатишга тайёрмиз. Мана шу қуроллар ёрдамида бизнинг жафокаш диёримизда энг разил ёвузликлар қилинмоқда.

Ҳозир эрларимиз, фарзандларимиз ва ака-укаларимиз қўлларига қурол олиб жонажон диёрни реакция, империализм кучларининг ва хитойлик шовинистларнинг малайларидан ҳимоя қилмоқдалар. Бинобарин, биз ғалаба қиламиз, чунки халқнинг иродаси мана шундай».

(ТАСС).

МУДОФАА МИНИСТРЛИГИНИНГ БАЁНОТИ

ЛУАНДА, 27 июнь. (ТАСС). Ангола Мудофаа министрлиги баёнот бериб, 7 июндан бери Жанубий Африка қўшинлари Ангола территориясига ошкора бостириб кира бошлаганини уқтирди.

Ангола осмон ҳужумидан мудофаа қисмлари Жанубий Африка Республикаси ҳарбий-ҳаво кучларининг намибиялик қочоқлар лагерларидан бирига ҳужум қилган «Мираж» типидаги учта самолётини уриб туширганларидан кейин Ангола Халқ Республикаси территориясига бостириб кирила бошлади, бунга Жанубий Африка Республикаси авиацияси осмондан ва қуруқликдаги қўшинлари артиллериядан мадад бериб турибди.

Халқ Анголасига қарши агрессияда пиёдалар бригадаси, парашютчиларнинг икки батальони «Мираж» типидаги қирувчи-бомбардимончи самолётларнинг уч эскадрильяси, иккита транспорт самолёти, 20 та «Пума» вертолёти, 32 та артиллерия қуроли ва 40 та бронемашина мадади билан қатнашмоқда.

Ирқчилар агрессия қилиш ёрдамида Ангола билан чегарадош районларда анголалик нифоқчи гуруҳлардан иборат ўз малайлари ва гумашталарини жойлаштириб қўйишга ҳам интилмоқдалар.

ТИНЧЛИКСЕВАР КУЧЛАРГА ДАЪВАТ

Жаҳон Тинчлик Кенгаши қуролсизланиш комиссиясининг Варшавада тугаган мажлиси қатнашчилари барча тинчликсевар кучларга мурожаат қилиб, социалистик мамлакатларнинг Европада ҳарбий кескинликни юмшатиш ва қуролсизланишга доир халқаро конференцияни чақириш тўғрисидаги таклифини қўллаб-қувватлашга даъват этдилар. Мажлисда, деди Жаҳон Тинчлик Кенгашининг президенти Р. Чандра, кескинликни юмшатиш жараёнини ҳимол қилиш, самарали қуролсизланиш мақсадларида конкрет қадамлар қўйилишига асосий эътибор берилди.

Мажлисдан кейин эълон қилинган якунловчи ҳужжатларда ялпи тинчликни мустаҳкамлаш ва кескинлик юмшатилишини чуқурлаштириш юзасидан Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг кенгашида қабул қилинган таклифларга юксак баҳо берилади. Ана шу конструктив ташаббуслар халқаро муносабатларда кескинликни камайтириши, халқаро вазиятни тубдан соғломлаштириши лозим.

Мажлисда уқтириб ўтилганидек, НАТОнинг қарорлари амалга оширилишига йўл қўймаслик учун бутун кучларни сафарбар этиш бугунги кундаги энг муҳим вазифалардан биридир. Бу — сиёсий ва ҳарбий кескинликни юмшатиш ишини олға силжитишга ёрдам берган бўлур эди. СҚЧ-2 шартномаси ҳам ана шу олижаноб мақсадга хизмат қилади. Мажлис қатнашчилари шартнома тезроқ ратификация қилиниши кераклигини айтдилар.

(ТАСС).

ХОИН ҲУКМ ҚИЛИНДИ

ХАНОЙ, 27 июнь. (ТАСС). Вьетнам халқининг хоини, Хитой босқинчилари ва гегемончиларининг малайи, ВСР Миллат мажлиси доимий комитети раисининг собиқ ўринбосари Хоанг Ван Хоан ВСР Олий халқ суди томонидан сиртдан ўлим жазосига ҳукм қилинди. ВСР Олий халқ суди раисининг ўринбосари раислигида хоин устидан ўтказилган суд тўғрисида бу ерда эълон қилинган ахборотда шундай дейилади.

«Космос—1189» парвозда

1980 йил 26 июнда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос—1189» учирилди.

Йўлдош ичида космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинган маълумотларни ишлаб чиқмоқда. (ТАСС).

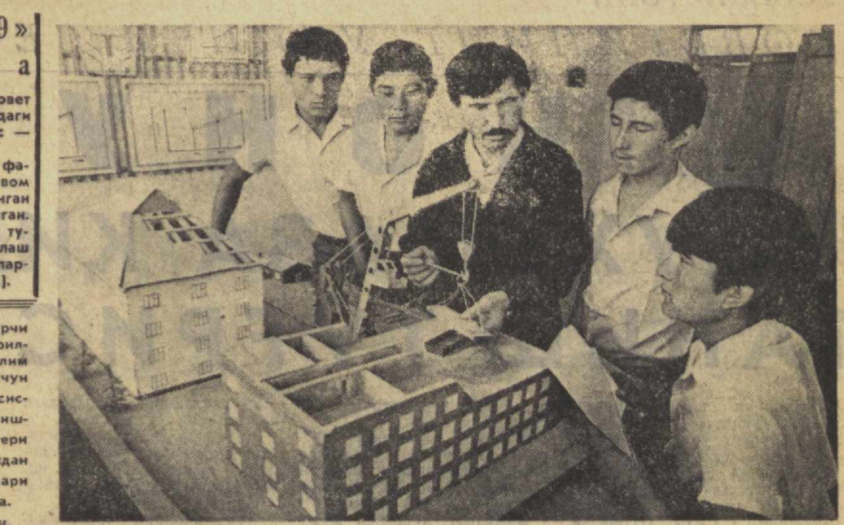

Сурхондарё область Шўрчи районидаги ихтисослаштирилган 170-ҳунар-техника билим юртида халқ хўжалиги учун кенг профилдаги мутахассислар тайёрланади. Суратда: ишлаб чиқариш таълими мастери А. Воҳидов саноат-граждан қурилиши группаси талабалари билан машғулот ўтказмоқда.

Ю. Богданов фотоси.

БУГУН — БУТУНИТТИФОҚ ИХТИРОЧИЛАР ВА РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР КУНИ

ИЗЛАНИШ

Ихтирочилар ва рационализаторлар Совет ҳокимиятининг дастлабки кунлариданоқ фан-техника тараққиёти учун курашнинг муттасил олдинги сафларида бўлдилар. Уларнинг ижодий изланишлари самараси бугунги кунда тежалаётган минглаб тонна металл, материал, ёнилғи, минглаб киловатт-соат электр энерияя туфайли ҳосил бўлаётган миллион-миллион сўмлар билан ўлчанмоқда.

Ишлаб чиқариш новаторларининг бу хизматлари партия ва ҳукуматимиз томонидан ҳамиша юксак баҳоланяпти. Бугун нишонланаётган Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар куни техника тараққиёти ижодкорларига бўлган ана шу ғамхўрлик ва эътиборнинг яна бир ёрқин намунасидир.

Ўтган давр ичида фан-техника тараққиёти, ихтирочилик ва рационализаторлик ҳаракатида янги-янги ютуқларга эришилди. Биргина 1979 йилнинг ўзида 1978 йилдагидан салкам икки баравар кўп ёки 220 миллион сўмлик тежам берувчи 660 ихтиро, 51 минг рационализаторлик таклифи Ўзбекистон ССР халқ хўжалигига муваффақиятли жорий этилди.

Ихтирочилик ва рационализаторлик ишларидаги энг яхши кўрсаткичлари учун Тошкент области Бутуниттифоқ мусобақасида иккинчи ўринни эгаллади. Область бу муваффақияти учун ихтиролар, кашфиётлар бўйича СССР Давлат комитети ҳамда Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти Марказий кенгашининг дипломи ва пул мукофоти билан тақдирланди. Шунингдек, мусобақа якунларига кўра Андижон ва Самарқанд областлари ҳам рағбатлантирувчи мукофотларга сазовор бўлди.

Бугунги кунда Ўзбекистонда техника ижодкорлигининг оммавий тус олиб кетганлигини алоҳида таъкидлаш керак. Рационализаторларимиз сафи кун сайин кўпайиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Улар томонидан киритилаётган юзлаб, минглаб ихтиролар ва рационализаторлик таклифлари кишиларнинг меҳнат шароити яхшиланиб боришида, оғир қўл меҳнати жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштиришда жуда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Бугунги кунда республикамиз ихтирочилари ва рационализаторлари жамияти ўз сафларида 280 минг нафардан зиёдроқ техника тараққиёти жонкуярларини бирлаштириб турибди. Бунинг 137 минг нафарини ишлаб чиқариш новаторлари, 87 минг нафарини инженер-техник ходимлар, 37 минг нафарини эса хотин-қизлар ташкил этади. Ўнинчи беш йиллик даврида Ўзбекистон Ихтирочилари ва рационализаторлари жамияти аъзоларининг сони икки баравар кўпайди.

Улар республикамиз экономикаси тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигини тинмай ўстириш, фондлар самарадорлигини таъминлаш, хом ашё материал ресурсларини тежаш ва маҳсулот сифатини оширишга қаратилган мураккаб техника муаммоларини муваффақиятли ҳал этишда катта фидойилик кўрсатмоқдалар. Ўнинчи беш йилликнинг сўнгги тўрт йили ичида 200 мингдан ортиқ техника янгилиги ишлаб чиқаришга муваффақиятли жорий этилди. Бу — тўққизинчи беш йилликда эришилган кўрсаткичга нисбатан 20 минг кўпдир. 1979 йилда ихтирочилик ва рационализаторлик таклифлари учун сарфланган ҳар бир сўм эвазига 35,6 сўм фойда олинди.

Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти республика ташкилотларининг социалистик мусобақадаги юксак ижодий активлиги туфайли тежамкорликнинг рационализаторлик фондини яратиш бўйича ўнинчи беш йиллик плани муддатидан анча олдин — 4 йилдаёқ адо этилди. Новаторлик фондига 560 миллион сўмдан кўпроқ маблағ қўшилди.

Шуни мамнуният билан таъкидлаш лозимки, жорий қилинган ихтиролар ва рационализаторлик таклифларининг аксарияти ўзининг чуқур илмийлиги, техникавий мукаммаллиги, юксак самарадорлиги билан ажралиб туради. Масалан, ирригация, мелиорация ва пахтачиликда суғориш ишларини механизациялаш бўйича давлат ихтисослашган конструкторлик бюросида туғилган бир ихтирочилик таклифидан сўнг суғориш ишлари методлари тубдан қайта кўриб чиқилди. Далаларга шланглар ёрдамида сув таращнинг ўзидан ўтган йили давлат 1.5 миллион сўмдан кўпроқ фойда олди.

Республикамиз селекционерлари қўлга киритаётган ютуқлар ҳаммага яхши маълум. Айниқса «Тошкент-1», «Қизилравот», «Ан-402» сингари янги сорт уруғлик чигитларни экишдан Ватан юз миллион сўмлаб иқтисодий самара олди.

Тошкент трактор заводида ихтирочилик ва рационализаторлик таклифларидан унумли фойдаланиш туфайли 1979 йилда трактор ва прицеплар тайёрлашга кетган меҳнат сарфи 54 минг норма соатга қисқарди. 518 тонна қора металл прокати, 2 миллион 849 минг киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинди. «Ўзбекхиммаш» заводида эса 1979 йили ва шу йилнинг ўтган даврида маҳсулот ишлаб чиқаришга меҳнат сарфи 44 минг норма-соатга камайиб, 194 тонна пўлат иқтисод қилинди. Корхона ихтирочилари ва рационализаторлари қўл меҳнатини механизациялаш» ва меҳнат унумдорлигини оширишда актив иштирок этмоқдалар. Жумладан, бу ердаги деярли барча пайванд дастгоҳлари, пайванд ишлари қурилмалари ва мосламалари завод новаторлари томонидан яратилди. Эгилувчан қувурлар учун мўлжалланган дастгоҳнинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши меҳнат унумдорлигини олти баравар ошириш имконини берди. Буларнинг ҳаммаси республикамиз ихтирочилари ва рационализаторларининг доимо изланаётганлиги, интилаётганлиги ва ижод қилаётганлигидан, ҳатто мураккаб техникавий муаммолар ечимига дадиллик билан киришаётганлигидан ёрқин далолатдир.

Ҳозир республикамизда хизмат кўрсатган 158 нафар рационализатор, 61 нафар ихтирочи бўлиб, улар орасида Урганч тикувчилик фабрикасининг мастери О. Отаева, Тошкентдаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг слесари Г. Власов, химия маҳсулотлари ўлчаш ва ўраш бўйича тажриба конструкторлик-технология бюросининг бригадири Ю. Чиннов, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг катта инженери М. Мирсоатов, Ўзбекистон қийин эрийдиган ҳамда ўтга чидамли металлар комбинати техника бўлими бошлиғи А. Шегай, «Голодностепстрой» автотранспорт бошқармаси экспериментал цехининг бригадири И. Звягин, Андижондаги «Электроаппарат» заводи слесари И. Фаттохов ва бошқалар бор.

Бугунги кунда ихтирочилар, рационализаторлар — техника новаторларининг фаолияти КПСС ва Совет давлатининг узоқ муддатга мўлжалланган социал-иқтисодий ва илмий-техникавий сиёсати туфайли тобора активлашмоқда. Биз ихтирочилик ва рационализаторликнинг потенциал имкониятларидан доимо тўла-тўкис фойдаланишга, тармоқ ечимларининг илмий-техникавий даражасини мунтазам ошириб боришга бундан буён ҳам катта эътибор бермоғимиз керак. Айниқса, юксак самарали ихтироларни ишлаб чиқаришга жорий этиш муддатларини кескин қисқартириб бориш диққат-эътиборимизда турмоғи, туғилаётган ҳар бир ихтирочилик ва рационализаторлик таклифлари экономика тараққиётига хизмат қилмоғи лозим.

М. РУСТАМОВ,
Бутуниттифоқ Ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти Ўзбекистон республика Советининг раиси.

СПОРТ

ФУТБОЛ:

ДОВОН ОЛДИДА

Олий лига командалари яна уч тур учрашувларидан кейин мамлакат чемпионатининг биринчи даврасига якун ясайдилар. Футболчилар дастлабки довондан муваффақиятли ўтиб, мухлисларни мамнун этишга ҳаракат қилмоқдалар. 14-тур ўйинларидан кейин спартакчилар ягона пешқадам бўлиб олишди. «Шахтёр», москвалик ва минсклик динамочилар мавқеларини мустаҳкамлашди. «Арарат» уч поғона юқорига кўтарилди. Пахтакорчилар «Қайрат» командаси билан учрашувда муваффақият қозониб, очколарини 12 тага етказишди. Ягона тўпни 25 минутда 11 метрли нуқтадан З. Церетели дарвозага йўллади. Ўйинлар жадвалининг бугунги кўриниши қуйидагича:

Спартак	9	4	1	22-7	22
Динамо К	8	2	4	29-14	18
Динамо Мн	5	8	1	21-14	18
Динамо Тб	6	4	4	22-15	16
СКА	6	4	4	17-15	16
Арарат	5	6	3	14-11	16
Зенит	5	5	4	21-23	15
Динамо М	4	7	3	13-10	15
Шахтёр	5	4	5	20-20	14
Черноморец	5	4	5	12-15	14
Қайрат	4	6	4	14-16	14
ЦСКА	4	6	4	13-17	14
Пахтакор	4	4	6	11-13	12
Торпедо	4	4	6	9-12	12
Нефтчи	3	5	6	10-16	11
Локомотив	2	5	7	12-19	9
Кубань	2	4	8	12-21	8
Карпат	2	4	8	8-22	8

Учрашувларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди.

«Локомотив» —ЦСКА — 0:2, СКА — «Торпедо» — 1:0, «Арарат» — «Динамо» (К) 2:0, «Нефтчи» — «Динамо» (Тб) — 2:0, «Динамо» (Мн) — «Черноморец» — 3:2, «Спартак» — «Кубань» —2:1, «Динамо» (М)—«Карпат» — 0:0, «Шахтёр» — —«Зенит»—5:2. «Пахтакор» футболчилари энди Киевда динамочилар билан учрашиб. «Кубань» ва Тбилиси динамочиларини қабул қилишади.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

✦ **ЧИМ ХОККЕЙ.** Тошкент областининг «Политотдел» колхозида аёллар командаларининг республика мусобақаси тугади. Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова совриний учун иккинчи марта ўтказилган мусобақада Тошкент область командаси биринчи ўринни қўлга киритди. Андижон ва наманганлик хоккейчилар иккинчи ҳамда учинчи фахрли ўринларни эгаллашди.

✦ **ЕНГИЛ АТЛЕТИКА.** Мексикада ўтказилган халқаро мусобақада самарқандлик студент О. Азизмуродов 2 метру 23 сантиметрли баландлан сакраб, иккинчи ўринни олди ва республика рекордини янгилади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.35 — Фильм-концерт. 10.50 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 11.20 — Сизни қизиқтирадиган китоблар. 12.05 — Адресимиз — Совет Иттифоқи. 12.40 — Спортлото. 12.55 — Сиз бунга қодирсиз. 13.45 — Хатларингиз асосида. 14.30 — Эрмитаж. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.15 —Кўҳна қалъа сирлари. Бадиий фильм. 5-серия. 15.55 — Инсон. Ер. Коинот. 16.40 — Сиёсий шарҳловчи суҳбати. 17.10 — Ҳайвонот оламида. 18.10 — 9-студия. 19.15 — Калит. Бадиий фильм. 1—2-сериялар. 21.30 — Время. 22.05 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 23.00 — Оқшом тароналари. Кўрсатув тугагач янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Телевизион миниатюралар театри. 11.10 — Концерт. 11.50— Светофор. 12.50 — Кино оламида. 14.00 — Инсон ва қонун. 14.30 — Спорт кўрсатуви. 15.00 — Ибн Синонинг доришуносликка оид ишлари. 17.00 — Дўстлик экрани. 18.00 — Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб. 19.00 — Бугун — Бутуниттифоқ ихтирочи ва рационализаторлар куни. 19.30 — Ахборот. 19.45— Ёшлик. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Ғўза парвариши илғорларига тенглашайлик. 22.20 — Ойбек. Қутлуғ қон. Видеофильм. 6-қисм. 23.10 — Ҳужжатли фильм.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

19.15 — Душанба кўрсатувлари.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — З. Обидов шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 9.30 — Ёшлик. 10.25—Дугоналар. 11.30 — Новаторларнинг изланишлари. 12.30 — Мактаб ва ҳаёт туркумидан. 13.00 — Чорвачилик комплекслари — давр талаби. 13.30 — Ўзбекистон ёш композиторларининг эстрада қўшиқлари. 14.00 — Ғалланг мўл бўлса, қўшиқ ҳам оғзингдан тушмайди. 16.10. — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт. 17.30 — Рақс оҳанглари. 18.15 — Партия ходими минбари. 19.45 — Дутор тароналари. 20.25 — Халқ талантларининг концерти. 20.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.00 — Чорвадорлар учун концерт. 22.30 —Концерт. 23.20 — Дам олиш концерти.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

30 ИЮНЬ — 6 ИЮЛЬ

30 ИЮНЬ ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.000— Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Зангори патруль. Бадиий фильм. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.40—Онамларнинг мактаби. 16.10 — Ханжар. Бадиий фильм 1-серия. 17.20 — Совет қўшиқларидан концерт. 17.35 — Ҳужжатли фильм. 17.50 — Юртемберг камер оркестрининг концерти. 18.50 — Илғор тажриба — умумхалқ мулки. 19.20 — СССР халқ артисти В. Штоколов концерти. 20.05 — Александр Пархоменко. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Спартак».

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

18.20 — Мультфильм. 18.30 — Камалак. 19.00 — Совет Арманияси жангчилари учун. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00—Республиканинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев туғилган кунининг 95 йиллигига. 20.30 —Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30— Время. 22.00 — Чорвачилик зарбдор фронт. 22.15 — Раис ўғли. Бадиий фильм.

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Илмий-оммабоп программа. 20.55 — Истеъдодга йўл. 21.10 —Физика. 22.10 — Ер ва одамлар.

1 ИЮЛЬ СЕШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Капитанлар. Бадиий фильм. 11.10 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.10 — Концерт. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.05 — Ханжар. Бадиий фильм 2-серия. 17.15 — Ёшлар адреслари. 18.15 — Халқ ижодиёти. 19.00 — Меҳнат шон-шуҳрати байроқдорлари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 19.55 — Таллин оҳанглари. 20.00 — Кичик фожиалар. Бадиий фильм 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Дўстларимиз чеҳраси. 22.50 — Дунё воқеалари. 23.05 — Москва Олимпиада — 80 ни кутмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Қўғирчоқ фильм. 12.10 — Ўйлаб топ? 12.40—Болаликнинг сўнгги ёзи. Бадиий фильм 1-серия. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Олимпиада умидлари. 19.00 — Меҳнат ресурслари ва улардан фойдаланиш. 19.30 — Ахборот. 19.45— Музикали кўрсатув 20.30 —Ахборот. 20.50 — Шарқ халқларининг қўшиқлари. 21.30 — Время. 20.50 — Июль — ҳосил тўплашда ҳал қилувчи ой. 22.20 — Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи билан учрашув.

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Она тили. 20.55 — Реклама. 21.10 — Математика. 22.20 — Туғишгандан афзал. Бадиий фильм.

2 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Кичик фожиалар. Бадиий фильм 1-серия. 11.35 — Ҳайвонот оламида. 12.35 — Фильм-концерт. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.40 — С. Прокофьев фортепьяно ва оркестр ижроси учун биринчи концерт. 16.00 — Ханжар. Бадиий фильм 3-серия. 17.15 — Рус тили. 17.45 — Горнчилар, қаердасиз! 18.15 — Грузия ССР халқ артисти Л. Исакадзе концерти. 18.45 — Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади? 19.15—Дунё воқеалари. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 20.15 — Кичик фожиалар. Бадиий фильм 2-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Воронеж давлат рус халқ хорининг концерти. 22.45 — Дунё воқеалари. 23.00 — Ҳужжатли фильм.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30—Фильм—концерт. 11.50 — Қувноқлар даврасида. 12.20 — Иншони қандай ёзиш керак. 12.50 — Болаликнинг сўнгги ёзи. Бадиий фильм, 2-серия. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Қизиқарли учрашувлар. 19.00— Жанговар постда. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Театр воқеалари. Бадиий фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Пўлат Булбул ўғли концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Ғалла ризқ-рўзимиз. 22.20 — Буни биз ўтмаганмиз. Бадиий фильм.

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Биология. 20.55 — Она шаҳрим — Тошкентим. 21.25—Тошкент политехника институтидан репортаж. 22.05 — Кулгили бахтим менинг. Спектакль 1-серия.

3 ИЮЛЬ ПАЙШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Кичик фожиалар. Бадиий фильм 2-серия. 11.15 — Горнчилар, қаердасиз! 11.45 —Ҳужжатли фильм. 12.10 — Гаванада бўлиб ўтган ёшлар ва студентлар XI Бутунжаҳон фестивалининг лауреати Л. Рюмина ижро этади. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 15.55 — Бронза қуш. Бадиий фильм 1-серия. 17.00— Спортчилар класси. 17.45 — Баянчилар триоси чалади. 18.00 — Шахмат мактаби. 18.30 — Концерт. 18.45 — Ленин номи билан. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Жасорат. 20.05 — СССР халқ артисти В. Руденко куйлайди. 20.20 —Кичик фожиалар. Бадиий фильм 3-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 —Фильм — концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Мультфильм. 11.50 — Биз қувноқ ва шодон яшаймиз. 12.00 — Светофор. 13.20 — Болаликнинг сўнгги ёзи. Бадиий фильм 3-серия. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Ёшлик. 19.00 — Турмуш ва маданият. 19.30 — Ахборот. 19.45 —Ижод гулшани. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30—Время. 22.05 — Озуқа ишлаб чиқариш резервлари. 22.20 — Даурия. Бадиий фильм 1-серия.

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Болалар учун фильм. 20.55 — Биология. 21.25 — Асмик. Бадиий фильм. 21.55 — Кулгили бахтим менинг. Спектакль 2-серия.

4 ИЮЛЬ ЖУМА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Кичик фожиалар. Бадиий фильм 3-серия. 11.15 — Сизга манзур шеърлар. 11.45 — Ҳужжатли фильм. 12.15 — Концерт. 15.05 — Янгиликлар. 15.25 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Бронза қуш. Бадиий фильм 2-серия. 17.25 — Москва ва москваликлар. 17.55 — Фильм — концерт. 18.25 — Эстонияда Совет ҳокимияти тикланганлигининг 40 йиллигига. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Жаҳон халқларининг ижоди. 22.30 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Тбилиси) — «Динамо» (Киев). 24.00— Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Мультфильм. 11.50— Кичик сеҳргарлар. 12.30 —Химия. 13.00 — Ёшлик. 18.20 — Болалар учун фильм. 18.30 — Ёшлик. 19.00 — Ахборот. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Кубань» (Краснодар) Танаффус пайтида ахборот. 21-20 — Фильм—концерт. 21.30 — Время. 22.00— Оламда нима гап? 22.30 —Даурия. Бадиий фильм 2-серия.

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Ким бўлсам экан? 20.55 — Ғалла — давлатга. 21.25 — Юзма-юз. 22.05 — Ёвуз тақдир. Фильм—спектакль.

5 ИЮЛЬ ШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 —Баҳорги ўйинлар. Концерт. 10.15 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.45 —Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 11.15 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 12.00 —Эртага — Дарё ва денгиз флоти ходимлари куни. 12.15 — Советлар ва ҳаёт. 12.45 — Экран дўстларни чорлайди. 13.30 — Спортлото. 13.45 — Бугун — Халқаро кооперация куни. 14.15 — Халқаро кооперация кунига бағишланган концерт. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.15 —Бронза қуш. Бадиий фильм 3-серия. 16.20 — Адресимиз —Совет Иттифоқи. 17.00 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 18.00— Балет артистларининг концерти. 18.35 — Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати. 19.05 — Мультфильмлар. 19.35 —«Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзулардаги суҳбати 20.20 — Спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Спектаклнинг давоми. 23.25 — В. Вишневская иштирокида лўлилар қўшиқлари. 24.00 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Миниатюралар театри. 10.55 — Ёшлик. 12.05 — Спорт кўрсатуви. 12.45 — Кинопублицист экрани. 13.45 — Концерт. 15.20 — Менинг дадам капитан. Бадиий фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.35 — Болалар учун концерт. 19.10 — Бугун — Халқаро кооперация куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 —Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 —Концерт. 21.30—Время. 22.05 — Ғўза парваришини авж олдирайлик. 22.20 — Довулдан кучли. Бадиий фильм.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00 — Душанба кўрсатувлари.

6 ИЮЛЬ ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40—Зарядкага сафланинг. 10.00 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.30 — Здоровье. 12.15 — Тонгги почта. 12.45 — Қурилиш ва архитектура. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 — Хирург Мишкининг кунлари. Бадиий фильм 2-серия. 15.45 — Елгон ва нафрат. 16.45 —Халқ оҳанглари. 17.00 —Бугун — Денгиз ва дарё флоти ходимлари куни. 17.15 — Киносаёҳатчилар клуби. 18.10 — Мультфильм 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Денгиз ва дарё флоти ходимлари учун концерт. 20.05 — Француз тили дарслари. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 22.40 — Илмий-оммабоп фильмлар программаси. 23.25 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Концерт. 10.50 — Кино шинавандалари. Сизлар учун 11.30 — Мультфильм. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Она ҳақида қисса. Бадиий фильм. 14.15 — Рассом устахонасида. 14.45 — Ҳужжатли фильм. 15.05 — Театр учрашувлари. 16.15 — Реклама. 18.20 —Болалар учун фильм. 18.40 —Бойчечак. 19.10 — Бугун — Денгиз ва дарё флоти ходимлари куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Миниатюралар театри. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Ўзбекистон-80 йил қўшиқлари.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.30 — Фрунзе кўрсатувлари.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги
ТОШКЕНТ МЕҲМОНХОНА ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКУМИ
1980—1981 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МЕҲМОНХОНА ХЎЖАЛИГИ, ИДОРА ИШЛАРИНИ ЮРИТИШ

Ўқиш фақат кундузи, ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқиш муддати меҳмонхона хўжалиги бўлимида: ўрта мактаб базасида — 2 йилу 6 ой. Идора ишларини юритиш бўлимида: ўрта мактаб базасида — 1 йилу 10 ой; 8 йиллик мактаб базасида — 2 йилу 10 ой;

ТЕХНИКУМГА 30 ЁШГАЧА БЎЛГАН СССР ГРАЖДАНЛАРИ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги фанлар бўйича кириш имтиҳонларини топширадилар: 8 йиллик мактаб базасида — Она тили (рус тили) дан диктант, математикадан (оғзаки). Ўрта мактаб базасида — она тили (рус тили) ва адабиётдан иншо, СССР тарихидан (оғзаки).

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

Ҳужжатлар 8 йиллик мактаб базасидаги группаларга 31 июлгача; ўрта мактаб базасидаги группаларга 15 августгача қабул қилинади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: техникум директори номига ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асли), соғлиги ҳақида справка (286-форма), 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат, 2 йил меҳнат стажига эга бўлганлар меҳнат дафтарчасидан кўчирма (кадрлар бўлими ёки идора, муассаса раҳбари томонидан тасдиқланган), колхозчилар учун колхоз меҳнат дафтарчасидан кўчирма.

Паспорт, ҳарбий билет ёки гувоҳнома (ҳарбий хизматга алоқадорлар учун) шахсан кўрсатилади.

Техникумга қабул қилинганлар умумий тарзда стипендия билан таъминланади.

Техникум ётоқхона билан таъминламайди.

Техникум адреси: 700102, Тошкент шаҳар, Сергели район, 10-квартал, 63-уй.

●

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
БЕКОБОД ШАҲРИДАГИ 4-ЎРТА ҚИШЛОҚ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1980—1981 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича малакали мутахассислар тайёрлайди: ўрмоншунослар (ўқиш муддати — 1 йил), ўрмончилик механизаторлари (6 ой), насос станцияларн қурилмаси мастерлари (6 ой), чорвачилик фермаси механизаторлари (6 ой), чорвачилик фермаси насос қурилмаси комплекси машинисти (6 ой), чорвачилик фермалари кичик ветеринария фельдшерлари (1 йил), молларни ветеринария эмлаш ва ферма биноларини дезинфекция қилиш операторлари (6 ой), ёзув машинаси машинисткаси (1-йил).

Ўқиш 1 сентябрда бошланади.

6 ОЙЛИК КУРСЛАРДА ЭСА 1 ИЮЛДА БОШЛАНАДИ.

Ҳужжатлар 25 сентябргача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Бекобод шаҳар, 4-қишлоқ ўрта ҳунар-техника билим юрти. Телефон 38-77.

●

Ҳажми 900 номерли фойдаланилган УАТС-49

СОТИЛАДИ

Станция қисмларга бўлинган ҳолда ҳам сотилиши мумкин.

Мурожаат учун адрес: 700029, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй. Нашриёт.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети коллективи комитетнинг раис ўринбосари Б. Г. Мирзабековга укаси

Николай Хоренович
АВАНЕСОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правленияси ва СССР Адабиёт фондининг Ўзбекистон бўлими Ўзбекистон Ёзувчилар союзи аъзоси

Самад
ҚОДИРОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакциясн коллективи редакция ходими К. Юмаевага онаси

Гулсум
САЛОҲИДДИНОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси. 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор— 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши— 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат —33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20, Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-05-27, Сурхондарё — 3-92-36, Хоразм — 5-51-24, Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона —4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-65; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02096. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Б. — 149.